

การถอดเทปการเสวนา เรื่อง “พลังสตรี พลังพัฒนาประเทศ”

เนื่องในงานวันสตรีสากล “พลังสตรี พลังสร้างสรรค์อนาคต”

ในวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๕ ณ ห้องรอยัล จูบิลี บอลรูม อาคารชาเลนเจอร์ เมืองทองธานี

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

- ผู้หญิงกับการจัดการภัยพิบัติ โดย นางฉลวย กะแห่วนาค เครือข่ายผู้หญิงกับการจัดการภัยพิบัติ
- ผู้หญิงกับการเป็นผู้นำท้องถิ่น โดย นางสาวศิริพร ปัญญาเสน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลพิชัย อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง
- ผู้หญิงกับการจัดการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี โดย ดร. กรวิภา วิลลาศ นักวิชาการประจำกรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ
- ผู้หญิงกับการเปิดประชาคมอาเซียน โดย ดร. เมทินี พงษ์เวช สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรีฯ
- ดำเนินรายการโดย นางพรสม เปาปรามิทธิ์ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านสตรี สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

คุณพรสม เปาปรามิทธิ์: สวัสดีค่ะ ทุกๆ ท่านนะคะ ก่อนอื่นคงต้องขอขอบพระคุณที่กรุณาอยู่กับพวกเรานะคะ ตั้งแต่เช้าจนถึงช่วงบ่าย ช่วงนี้ะคะ เมื่อเช้าเนื่องในโอกาสวันสตรีสากลนะคะ ช่วงเช้าก็จะเป็นพิธีการนะคะ การเชิดชูเกียรติคุณะคะผู้ที่ทำงานดีเด่นะคะในเรื่องของสตรีและครอบครัวไปแล้ว ช่วงบ่ายก็อยากจะกลับเข้ามาสู่เนื้อหาสาระนะคะ แล้วก็เชื่อเป็นอย่างยิ่งเลยคะว่า ท่านวิทยากรในวันนี้ะคะจะเป็นผู้ที่ให้เนื้อหาสาระเกี่ยวกับประเด็นผู้หญิงนะคะ ซึ่งสอดคล้องกับหัวข้อของงานวันนี้ะคะ ให้กับท่านคิดกลับไปใช้ในการทำงานนะคะ ประเด็นที่เราจะคุยกันในช่วงบ่ายที่ท่านพิธีกรได้กล่าวไปแล้ว วันนี้มี ๔ ประเด็น อีกท่านหนึ่งคะ ดร.เมทินี เดี่ยวจะตามมานะคะ ท่านดีดฐระนะคะ ในช่วงนี้จะมีวิทยากร ๓ ท่าน ที่พร้อมจะมาพูดให้พวกเราฟังในประเด็นต่างๆ นะคะ คิดว่าในช่วงบ่ายนี้ เราอาจจะเลิกเร็วกว่ากำหนดนิดหนึ่งคะ เพราะว่าช่วงถัดจากนี้ไปจะมีโปรแกรมอื่นเพิ่มขึ้นมาอีกหนึ่งโปรแกรมคะ

อย่างไรก็ตาม ขออนุญาตแนะนำว่า ๓ ท่านบนเวทีที่อยู่ทางขวา ก็คือคุณฉลวย ท่านมาจาก ท่านเป็นประธานเครือข่ายสิ่งแวดล้อมะคะ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งวันนี้ก็จะมาเล่าให้พวกเราฟังในเรื่องของสิ่งแวดล้อม การทำงาน ในเรื่องของสิ่งแวดล้อมแล้วก็จะโยงกับเรื่องภัยพิบัติคะ แล้วก็ถัดไปอันนี้เป็นนางเอกจากวีดิทัศน์เมื่อสักครู่คะ คงจะจำหน้าได้คะ คุณศิริพร ปัญญาเสน ท่านเป็นนายกองค้การบริหารส่วนตำบลพิชัย อำเภอเมือง จังหวัดลำปางคะ ก็วันนี้เห็นในวีดิทัศน์แล้ว แล้วก็เห็นตัวเป็นๆ อีก แล้วเดี๋ยวท่านก็จะเล่ารายละเอียดให้ฟัง ช่วงท้ายถ้ามีเวลาก็อาจจะมีคำถามคะ ส่วน ดร. กรวิภา วิลลาสนะคะ ท่านเป็นนักวิชาการประจำกรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการคะ สถาปผู้แทนราษฎร

ในวันนี้จะคุยให้เราฟังในเรื่องของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ขอเรียงลำดับตามกำหนดการเลยแล้วกัน นะคะ เริ่มจากทางคุณฉลวย กาเหว่านาคนะคะ อยากจะให้เล่าให้พวกเราฟังเบื้องต้นก่อนว่าเครือข่าย สิ่งแวดล้อม จังหวัดปทุมธานี ทำงานอะไรกันบ้าง แล้วก็มาโยงกับเรื่องของการจัดการภัยพิบัติในะคะว่ามี ความเป็นมาแล้วก็มีการทำงานยังไง เพื่อที่จะได้เป็นตัวอย่งการทำงานของพวกเขา นะคะ ค่ะขอเรียนเชิญ เลยค่ะ ขอเวลาท่านละประมาณ ๑๕ นาที แล้วกันนะคะ ขอขอบคุณค่ะ

คุณฉลวย กาเหว่านา: ค่ะ สวัสดีค่ะ ก็ขอขอบคุณท่านวิทยากรนะคะ แล้วก็แขกผู้เกียรติทุกท่าน นะคะ ดิฉันนางฉลวย กาเหว่านา ประธานเครือข่ายสิ่งแวดล้อมของจังหวัดปทุมธานี ได้เรียนกับท่าน วิทยากรไว้ว่า คือถ้าเกิดมาแล้วมาเล่าเรื่องของภัยพิบัติเลยมันอาจจะไม่มีการต่อเนื่องว่าเราทำงานกันยังไง จึงบอกว่าขออนุญาตที่จะเล่าเรื่องของการสร้างเครือข่ายก่อน ขออนุญาตการทำงานเดิมก่อนนะคะ แล้วค่อย มาคุยกันว่าสืบเนื่องมาอย่างไรถึงได้มาดำเนินกิจกรรมเรื่องภัยพิบัติในะคะ จากการทำงานพื้นที่จริงๆ แล้วดิฉัน เป็นแค่ชาวบ้านนะคะ และอยากจะมาทำงานชุมชน ก็เลยมาสมัครเป็นประธานชุมชนนะคะ เมื่อสิบกว่าปีที่ แล้ว ก็คือโดยประมาณปี ๔๓

เหตุผลที่อยากจะสมัครก็คือ อยากจะทำให้ชุมชนมันมีการพัฒนาและก้าวไกลเหมือนพื้นที่อื่นๆ เขา อยากจะให้คนในชุมชนหันกลับมา มีการพูดคุยกัน อยากจะให้คนในชุมชนรู้สึกว่าเป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็ง มีการพึ่งตนเองได้ จึงมาสมัครเป็นประธานชุมชน แต่ย้อนหลังไปประมาณเมื่อสิบกว่าปีก่อน ประมาณ ๔๓ การยอมรับอย่างที่ท่านศิริพรอาจจะเหมือนกันว่า คนในชุมชนไม่ยอมรับ การที่ไม่ยอมรับก็เพราะว่าหนึ่ง เรื่องคุณวุฒิ การศึกษาน้อย อายุยังน้อย แถมครอบครัวก็ยังไม่ค่อยมีฐานะ สิ่งต่างเหล่านี้มันเป็นปัจจัยสำคัญ ที่ทำให้ไม่ว่าจะเป็นผู้ชายก็ดี หรือผู้หญิงอายุ ข้าราชการบ้านาญก็ดี ขอบบพร่องที่เขามองว่ามันน่ารังเกียจ ไม่น่าที่จะเหมาะสมที่จะเป็นประธานชุมชนใน ณ ขณะนั้น

ในส่วนตัวดิฉันเองสิ่งที่ก้าวมาตอนนั้นคืออยากจะทำงาน คิดอยากจะทำชุมชนให้มันดีขึ้น ในเมื่อ ตัวเองได้มาเป็นประธานชุมชนแล้ว อยากจะลบคำสบประมาทของคนในชุมชนว่าจริงๆ แล้วมันไม่ต้องมอง ในเรื่องของวัยวุฒิหรือคุณวุฒิ หรือเรื่องฐานะ มันมองแค่เรื่องความตั้งใจก็พอว่า เขามีความตั้งใจในการทำงานจริงหรือเปล่า ดิฉันจึงอยากพิสูจน์ตัวเองว่า การที่เข้ามาทำงานในชุมชน ดิฉันอยากจะทำให้ชุมชน มันเกิดความพัฒนาและทำให้คนในชุมชนมันเกิดการรักใคร่กันจริงๆ จึงใช้การพัฒนาด้วยการพัฒนา ศักยภาพของคณะกรรมการเป็นเบื้องต้น ที่บอกอย่างนี้ก็เพราะว่าถ้าคณะกรรมการทั้ง ๑๕ คน ที่เป็น คณะกรรมการชุมชน ยังไม่สามัคคีกันหรือยังพุดกันไปคนละทางถามว่าการทำงานของการพัฒนามันจะ เกิดขึ้นได้อย่างไร อันนั้นคือส่วนหนึ่ง

สอง สิ่งที่ตัวเองคิดว่าถ้าเกิดจะทำให้คนอื่นเขาเกิดการนับถือเรา สิ่งแรกและสิ่งที่ทำให้รู้สึกดีที่สุดคือ การทำให้เขาเห็น ดิฉันใช้วิธีการก็คือว่า ลงทำงานทุกจุด ลงทำงานทุกครั้งที่ย่อยบ้านร่วมลงด้วย เราจะไม่คิดว่าเราเป็นประธานชุมชน เราจะร่วมทำงานทุกครั้ง เพื่อให้เขาเห็นว่าเรามีความจริงใจในการที่จะลงมาพัฒนาเขา

นั่นคือ จุดแรกที่ตัวดิฉันเข้าไป มันจึงเริ่มคลายความกังวล ที่ชาวบ้านหรือข้าราชการเกษียณอะไรก็แล้วแต่เกิดความไม่ไว้วางใจว่าประธานคนนี้ทำงานได้จริงหรือ

ในระยะปีต่อๆ มาทำให้ดิฉันรู้สึกว่าจะทำงานได้ง่ายขึ้นกับการที่ตัวเองได้ทำงานพัฒนาชุมชน จึงได้ใช้วิธีทำกิจกรรมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการทำบุญก็ดี คิดทุกกิจกรรมขึ้นมาเพื่อให้คนในชุมชนรู้สึกว่าจะต้องพูดกันมากขึ้น ให้มีการไม่ว่าจะดีหรือจะดิงก็ได้ แต่ขอให้คุย การที่คุยกันเราจะรู้ใจจริงของเขาว่าปกติเขาชอบกันหรือเปล่า ปัญหาที่เกิดในชุมชนคือ ชุมชนเราเป็นเขตเมือง ชุมชนบางปรอกเป็นเขตเมือง เพราะฉะนั้นชุมชนบางปรอกจะเป็นจุดที่รับน้ำเสียอยู่ตลอดเวลา ในปี ๔๗ ชุมชนบางปรอกเกิดน้ำเน่าเสียทั้งชุมชน สิ่งแรกที่ทำให้ประธานและคณะกรรมการชุมชนมีปัญหาก็คือ น้ำในชุมชนที่เกิดเสียง แต่มันทำให้เกิดผลกระทบต่อชาวบ้านในชุมชนน้อยกว่าครัวเรือน

ถามว่าเราเป็นประธานชุมชนหรือคณะกรรมการชุมชน มันจะแก้ไขเรื่องวิกฤติน้ำเน่าเสียได้มันยากไหม มันยาก หนึ่งในสำหรับคนที่ต้องการศึกษา แต่สิ่งที่ชาวบ้านเกิดความทุกข์และการร้องเรียนอยู่ตลอดเวลา ทำให้เราต้องเริ่มศึกษาว่าจะทำอย่างไรให้ชาวบ้านพ้นทุกข์ จะทำอย่างไรให้ชาวบ้านรู้สึกว่าเขาจะอยู่กับชุมชนได้มีความสุขเหมือนเดิม จึงทำให้ดิฉันร่วมกับทางมูลนิธิชุมชนไทยศึกษาและเริ่มเรียนรู้ว่าจะใช้วิธีใดในการแก้วิกฤตเรื่องน้ำเน่าเสีย ผลสรุปดิฉันสามารถที่จะแก้วิกฤตเรื่องน้ำเน่าเสียได้ในปี ๔๗ และเริ่มคิดโครงการต่อๆ เนื่องมาด้วยการสร้างระบบบำบัดน้ำเสียขึ้นในชุมชน จนทำให้ชุมชนเป็นศูนย์เรียนรู้ให้ชุมชนอื่นๆ เข้ามาเรียนรู้ในชุมชนว่ามีวิธีการระบบบำบัดน้ำเสีย เป็นจุดหนึ่งที่ทำให้เทศบาลหลายเทศบาลมาเริ่มเรียนรู้ในระบบของมัน แล้วออกเป็นเทศบาลปฏิบัติ

ถามว่าตัวดิฉันดีใจใหม่กับการทำงานที่ทำให้ผลงานออกมาประจักษ์ รู้สึกดีใจ และรู้สึกดีที่ทำให้ชุมชนเป็นต้นแบบของอีกหลายๆ ชุมชนในการทำงาน มันจึงเป็นก้าวแรกที่ทำให้ดิฉันรู้สึกว่า มันคงจะทำงานอยู่ชุมชนเดียวไม่ได้ และทำงานอยู่พื้นที่เดียวไม่ได้ ถ้าคิดอยากจะทำงานน่าจะหาเพื่อนเยอะๆ จึงทำให้ดิฉันเริ่มรู้สึกว่าน่าจะมีเครือข่าย ก็เลยเริ่มคุยกับเพื่อนข้างเคียง เพื่อนชุมชนรอบๆ ข้างไปเรื่อยๆ หาผู้ที่มีจิตใจเดียวกัน จิตใจที่เป็นสาธารณะ เพราะทุกคนจะทราบว่าการทำงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม การทำงานเกี่ยวกับชุมชนมันไม่มีงบประมาณ มันไม่มีเงินโครงการที่จะมาช่วยให้เราทำงานกัน แต่ถ้าเราไม่หาคนที่มีความตั้งใจเดียวกัน เราก็จะเดินไม่ได้

สุดท้ายก็ได้ทั้งผู้หญิงและผู้ชายเข้ามาร่วมกิจกรรม ร่วมการทำงานในการดูแลเส้นน้ำในเขตเทศบาลเมืองทั้ง ๔ สายคลอง นั่นคือเป็นจุดก้าวแรกที่ทำให้เราเริ่มมีเครือข่ายเพิ่มขึ้น ทำให้ดิฉันถึงต้องพูดย้อนหลังไปจากกิจกรรมตรงนี้ ก็เพราะว่าการที่เราทำกิจกรรม มีผลงานประจักษ์ เป็นตัวการันตีให้กับตัวเอง เป็นพื้นที่ของตัวเองด้วยว่าเราเป็นคนทำงานจริง แล้วเราก็มีผลงานประจักษ์ว่าสิ่งที่เราพูดไปและเราอยากทำให้ชุมชนของเราดี เราไม่ได้พูดแต่ปาก แต่เราทำให้ชุมชนของเราต้องสร้างให้การยอมรับขึ้นมาด้วย สิ่งที่เราไปพูดกับเครือข่ายต่างๆ ก็แล้วแต่ มันเป็นเรื่องหนึ่งที่ทำให้เครือข่ายรู้สึกกับเราดีตรงที่ว่า อย่างน้อยคุณฉวยก็ไม่ได้พูดออกมาแต่ปาก มีผลงานและมีพื้นที่ของการดูแล มีข้อเสนอแนะกับเครือข่าย เราทำงานร่วมกับเครือข่ายมาตลอดระยะเวลา ๒-๓ ปีที่ผ่านมา เพิ่มเครือข่ายจึงถึง ๑๔ พื้นที่

ในปี ๕๒ เครื่องขายของเราเริ่มมีความเหนียวแน่นมากขึ้น แล้วก็เริ่มมีการพูดคุยมากขึ้น โดยการที่พวกเราว่าสภาพน้ำทุกปีมันจะเกิด บ้านใดที่เกิดอุทกภัยน้ำทั้งหมดจะเป็นพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซาก เราก็เลยมีการพูดคุยกันว่า อย่างนั้น ๑๔ พื้นที่ ลองมาคุยกันว่าบ้านใครมีพื้นที่ที่ด้อยโอกาส ทำไมเราถึงเรียกว่า เอาพื้นที่หรือครอบครัวที่ด้อยโอกาสขึ้นมาก่อน สิ่งหนึ่งทุกท่านต้องยอมรับว่า ถ้าท่านบอกว่าอบต. มีความจริงใจ ภาครัฐมีความจริงใจกับการช่วยเหลือทุกภาคส่วน แต่ท่านก็ยอมรับอีกว่าคนที่ลงไปทำงานจริงๆ ไม่ได้มีความจริงใจกับทุกภาคส่วนที่ท่านว่า คนที่ลงไปทำงานในพื้นที่จริงๆ ยังคงคิดอยู่เสมอว่า จะให้แต่เฉพาะพวกกู พวกมึงยังไม่ให้ จะให้แต่เฉพาะบ้านที่มีบ้านเลขที่ บ้านไม่มีเลขที่ยังไม่ให้ อันนั้นคือท่านต้องยอมรับความเป็นจริงด้วย

จุดนี้เองจึงเกิดเครื่องขายของพวกเราขึ้นมา จุดนี้เองจึงทำให้พวกเราเริ่มขยับเขยื้อนว่า อย่างนั้นพวกเราเครื่องขายเราจะช่วยเพื่อนเราได้อย่างไร เราจะปิดช่องว่างตรงนี้ได้ได้อย่างไร เราก็เลยใช้วิธีการประชุมเครื่องขายของพวกเราทั้งหมด ทั้ง ๑๔ พื้นที่ เพื่อเตรียมวางแผนว่า โอ.เค. ถ้าเกิดน้ำท่วมปีหน้าเราจะทำอย่างไร ในปี ๕๓ เรามีแผนการดำเนินงานว่า ถ้า ๑๔ พื้นที่มีการท่วมอีก เราจะใช้ช่วยกัน ส่งเสริมพวกเราตนเอง หนึ่งถ้าใครมีไม้เราช่วยกันตัด หาไม้ไปเตรียมตีของช่วยกันทำ ถ้าใครมีเรือเราดูสิว่ามันจะอยู่ตรงจุดไหนของบริเวณพื้นที่บ้าง แล้วเราก็จะตั้งแกนนำสำหรับการประสาน สำหรับข้าวของที่ จะลงพื้นที่

สิ่งที่เราทำตรงนี้ก็ก็คือว่า เรานำข้าวของเหล่านี้ ไปช่วยสำหรับบุคคลที่ด้อยโอกาส ก็คือคนไม่มีบ้านเลขที่ คนที่ย้ายมาจากต่างจังหวัดแต่ไม่ได้ย้ายทะเบียนบ้านมา หรือชนต่างดาว ท่านต้องยอมรับว่าคนเหล่านี้ไม่ได้จริงๆ และเราอยู่ในพื้นที่เราจะทราบ จึงเป็นจุดแรกที่ทำให้พวกเราทำงานแล้วก็เริ่มปิดช่องโหว่ที่ภาครัฐทำให้ เราทำอย่างนี้มาเรื่อยๆ จนถึงปี ๕๔ ๕๕ เราก็เริ่มมีการวางแผนอีก เริ่มตั้งแต่ก่อนเดือนสิงหาคม มีการวางแผนไว้ก่อนว่าปีนี้เดี่ยวเราจะประสานหน่วยงานและองค์กรที่เราสามารถติดต่อประสานได้ เราจะบอกกับเครื่องขายของเรทั้งหมดนะว่า ปีนี้เราได้ข่าวมาว่าน้ำจะมากกว่าเดิม เป็นไปได้ไหมถ้าท่านเคยยกของไว้ ๑ เมตร ขยับเป็นสัก ๒ เมตรได้ไหม เราคุยกับแกนนำทั้งหมดแล้วลงไปสื่อสารกับชาวบ้าน อันนี้คือวิธีการทำงานของเราในปี ๕๔

แต่สุดท้ายสิ่งที่เราคาดไว้มันก็เกิดกำลังของเราที่เราคาดไว้ ในเมื่อน้ำมันท่วมเต็มพื้นที่ของจังหวัดปทุมธานี ไม่ว่าจะเป็นพื้นที่ของแกนนำก็ดี พื้นที่ของลูกบ้านทั้งหมด ๑๔ พื้นที่ก็ดี มันเลยต้องทำให้แกนนำทั้งหมด ๑๔ พื้นที่ ถอยกลับมาแล้วมานั่งคิดกันใหม่ว่าตอนนี้ขอให้กลับไปช่วยบ้านใครบ้านมันก่อน เพราะเดิมแล้วจริงๆ บ้านแกนนำไม่ได้ท่วม แต่ปีนี้น้ำท่วม แล้วท่วม ๓ เมตร บ้านแกนนำก็แยเหมือนกัน การที่เราถอยไปแล้วไปยกสิ่งของขึ้นเหนือน้ำเพื่อให้รู้สึกว่ารอดพ้นวิกฤตในครั้งนี้ แล้วก็มีการขยับขยายพื้นที่ แต่สุดท้ายแล้วเราก็มีการพูดคุยกัน แล้วเราจะหยุดกันอยู่แค่นี้หรือ เราจะช่วยเพื่อนกันต่อไปไหม นี่คือนี่สิ่งที่ทุกคนจะรู้สึกว่ามันน่าจะมีอะไรที่ดีกว่านี้ ไม่ใช่หยุดเพื่อรอรับน้ำอย่างเดียว หยุดตายอยู่กับน้ำ

มันจึงเป็นจุดหนึ่งที่ทำให้พวกเราทั้งหมดแกนนำขึ้นมาช่วยกัน มีจุดเดียวคะในปทุมธานีที่น้ำไม่ท่วมก็คือสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา เราใช้สะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาสะพานแรกสะพานที่หนึ่ง เป็นจุดที่คุยกัน แล้วก็อยากจะทำงานตรงนี้ต่อเพื่อที่จะช่วยเครื่องขายของพวกเรา ๑๔ พื้นที่ให้หลุดรอดพ้นจากวิกฤตครั้งนี้ขึ้นมาให้ได้ ผลสรุปแล้วทุกคนพร้อมใจกันบอกว่าโอ.เค.ไม่เป็นไร เราอนกันกลางสะพานนี้แหละ เราช่วยกัน

กลางสะพาน แล้วเราก็สื่อสารกันกลางสะพานนี้แหละ ใช้วิธีการส่งแกนนำ มีตัวดิฉันคนเดียวค่ะที่หนีเพื่อน ต้องบอกว่าหนีเพราะอะไร ดิฉันมาเช่าอพาร์ทเมนท์อยู่ที่ตรงแยกสมเด็จพะคะ แต่ที่หนีมาแยกสมเด็จพะคะ เพราะว่าต้องเป็นคนสื่อสารนำสิ่งของไม่ว่าจะเป็นรูปของบริษัท องค์กร หน่วยงานที่ต่างๆ ที่พอจะติดต่อได้ลงไป แล้วก็ส่งไป

ดีใจที่เครือข่ายที่เราเคยช่วยๆ เขาไว้เมื่อก่อนย้อนกลับมาช่วยเรา ไม่ว่าจะป็นอ่าวตัว ก. ไม่ว่าจะป็นสินามิ มูลนิธิเพื่อนหญิง มูลนิธิชุมชนไทย สิ่งเหล่านี้เรารู้สึกตื่นตันใจ ไม่ว่าจะบริษัทห้างร้านทุกอย่าง มาช่วยเราหมดในครั้งนั้น ทำให้เราได้เริ่มเก็บเล็กเก็บน้อยในการที่จะลงไปช่วยเหลือเพื่อน เครือข่ายที่ ๑๔ พื้นที่ เราใช้วิธีการเก็บข้อมูลทั้งหมดออกมาว่า ถ้าเกิดพื้นที่หนึ่งมี ๑๐๐ คริวเรือน ถ้าของเราไม่ถึง ๑๐๐ คริวเรือนละ เราจะทำกันอย่างไร มันเป็นหน้าที่ของแกนนำ แกนนำจะรู้ดีที่ที่สุดว่า ๑๐๐ คริวเรือนๆ ไหนที่เดือดร้อนที่สุด เรา นำของลงไปสู่ตรงนั้นก่อน เพื่อที่จะไม่ให้เกิดการทะเลาะกัน เราต้องมีการไว้ใจซึ่งกันและกันในการดำเนินงาน อันนี้คือส่วนหนึ่ง

แต่สิ่งที่เราทำและเกิดปัญหาที่สุดก็คือว่า มันเริ่มมีเสียงสะท้อนกลับมาว่า ช่วยแค่ ๑๔ พื้นที่หรือ คนอื่นได้ไหม แล้วต่างด้าวที่ไม่เคยมีใครช่วยเหลือเลย เดินขึ้นมาหาเราบนสะพาน เราช่วยเขาได้หรือเปล่า มัน นอกเหนือจาก ๑๔ นะ สุดท้ายแล้วเลยมีเวทีการพูดคุยว่าเปิดกว้าง ในเมื่อเราจะเป็นคนที่มีจิตสาธารณะแล้ว ในเมื่อเราจะทำงานในเรื่องภัยพิบัติแล้ว ไม่กีดกันเลย ใครที่เดือดร้อน หญิง ชาย ผู้เฒ่า ชรา เราช่วยหมด นี่ คือสิ่งหนึ่งที่เราทำ ณ ขณะปี ๕๔ พอได้ดำเนินกิจกรรมอย่างนี้แล้วสุดท้ายเราไม่ได้ช่วย ๑๔ พื้นที่ พอมีคนมา แจ้งว่าพื้นที่นี้เดือดร้อน พื้นที่นี้เดือดร้อน กลายเป็น ๒๔ พื้นที่ ๓,๐๐๐ กว่าคริวเรือนที่เราสามารถที่จะ ช่วยเหลือในปีนี้ แต่การที่เราช่วยเหลือ ๓,๐๐๐ กว่าคริวเรือน มันกลายเป็นทำให้เรารู้ข้อมูลหลายๆ เรื่องที่ทั้ง เราและรัฐไม่เคยเตรียมตัวในจุดๆ นี้มาก่อน นั่นคือสิ่งหนึ่ง คือเรื่องเด็ก ปทุมฯ ไม่ใช่ว่าเป็นคนจน มีเงินแต่ไม่สามารถไปซื้อนมให้ลูกได้ เพราะปทุมฯ น้ำท่วม ๒-๓ เมตร การเดินทางสื่อสารที่จะไปร้านค้าหรือไปอะไรที่ ปทุมฯ ปิดตายหมด นี่คือการที่ภาครัฐไม่ได้รองรับไว้ ในอุ้งยังชีพไม่มีนม

เราอยู่ข้างนอก เราก็เริ่มไปติดต่อสื่อสารกับทางบริษัทเอกชน ไม่ว่าจะ SCG ปตท. สิ่งไหนก็แล้วแต่ที่เรา รู้จัก เราพยายามสื่อสารมาให้หมดว่าช่วยได้ไหมเรื่องนม เราให้พ่อแม่ทั้งหมดขึ้นมาลงทะเลเบียนไว้ว่า ลองดูสิ ว่ามีครอบครัวที่ครอบครัว มีเด็กที่คน เราจะได้อานมไปช่วย นั่นคือส่วนหนึ่งที่เราได้รับ แต่ข้อสำคัญที่เรารู้ ใหม่ว่า เราเพิ่งรู้ว่าเราลืมเรื่องคนชราไปเลย เราลืมเรื่องคนพิการไปเลย เราลืมเรื่องคนชราที่เพราะว่าเราลืม เรื่องของการที่คนชรา สมมติว่าเป็นโรคเบาหวานและความดันเขาต้องหาหมอกทุกเดือน แต่ปทุมฯ น้ำท่วม เกือบ ๓ เดือน สิ่งหนึ่งที่เขาจะหมดในระยะเวลา ๑ เดือน เขาต้องไปเอายาใหม่โรงพยาบาล

ปัญหาที่เราเกิดก็คือว่าเราต้องได้รับการประสาน เราก็ต้องนำเรือไปรับผู้พลัดคนนั้นไปที่โรงพยาบาล ถามว่าสิ่งนี้เป็นสิ่งที่เราลืม เราไม่ได้โทษทั้งรัฐบาลและเราไม่ได้โทษทั้งเครือข่าย แต่เราลืมในข้อบกพร่องเล็กๆ น้อยๆ ที่เราไม่ได้เก็บ ก็เพราะเราไม่มีข้อมูล ปีนี้เราเก็บความละเอียดอ่อนอย่างนี้ เอามาเป็นเหมือนกับว่า เป็นจุดด้อยของเราแล้วก็เตรียมแผนไว้ เราไม่รู้หรือกว่าปีหน้าเราจะมีใหม่หรือมาใหม่หรือไม่มานะคะ แต่การ

ที่เราต้องรู้ตัวตนของเราเอง การที่เราต้องรู้ว่าพื้นที่ของเราเองมันมีตรงไหนที่มันแย่ มีตรงไหนที่รู้สึกว่ามันเป็นจุดอ่อนก่อน ช่วยเหลือก่อน เราควรรู้ ควรทำ

มันก็เลยกลายเป็นจุดหนึ่งที่ทำให้มูลนิธิเพื่อนหญิง เออ มูลนิธิชุมชนไทย แล้วก็ เออ ขอโทษทีนะคะ ก็จะมีเรื่องมูลนิธิคะ เราได้รับการสนับสนุนจาก UN Women นะคะ ในการที่หนุนเสริมให้เราได้จัดทำแผนที่รู้เรื่องรายละเอียดทั้งหมดในพื้นที่ของเราว่ามีผู้สูงอายุกี่คน แต่ละคนเป็นโรคอะไรบ้าง มีเด็กอายุเท่าไร เกณฑ์เท่าไรๆ ที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือ มีผู้พิการกี่คน ที่อยู่ตรงจุดไหน มุมไหนของพื้นที่ของชุมชนเรา เพื่อที่จะได้ไปช่วยได้ทันการ อันนี้คือสิ่งหนึ่งที่เราได้รับการหนุนเสริม เราได้รับการให้เรารู้ตัวตอนนี้แหละคือสิ่งที่ชุมชนต้องรู้ ไม่ใช่รู้แค่แผนของเทศบาล ไม่ใช่รู้แค่สาธารณสุข แค่นั้นเองว่าจะต้องเอาไปใช้อย่างไร แต่ชุมชนกลับไม่รู้พื้นที่ตัวเองเลยมัน มันคงเป็นไปไม่ได้ เราก็ต้องขอขอบคุณหน่วยงานต่างๆ ที่ลงมาสู่ และนำแผนที่ๆ อย่างนี้มาให้เราในการที่จะใช้ เราก็ขอขอบคุณในแผนต่างๆ ที่ UN Women นะคะ สนับสนุนในการทำงานของทางพวกเรา

สิ่งเหล่านี้เองไม่ใช่ใช้ได้แค่เฉพาะกาลหรือเฉพาะแค่นั้นระยะเวลาสั้นๆ แต่สิ่งที่ท่านเอามาหนุนเสริมให้กับพวกเรามันสามารถอยู่กับเราได้ตลอด ไม่ว่าจะเป็นคุณฉวยอยู่เป็นประธานชุมชนหรือไม่ แต่แผนอันนี้ยังคงอยู่ที่ทำให้ชุมชนของเราอยู่ได้อย่างยั่งยืน เพราะฉะนั้นเราถือว่า เราอยากจะให้ทุกชุมชนนะคะ รู้ความเป็นตัวตนของตัวเอง ถ้าอยากจะช่วยคนในพื้นที่ก็อยากจะทำให้รู้ว่าพื้นที่ของตัวเองมันมีทางหนีทีไล่อย่างไรบ้าง หรือมันมีจุดอ่อนในชุมชนอย่างไรบ้าง อันนี้คือสิ่งที่อยากให้นำเสนอ อยากจะให้ทุกคนช่วยอยู่ประมาณนี้นะคะ เบื้องต้นก็ขอคุยประมาณนี้ก่อนคะ

คุณพรสม เปาปราชญ์: คะ ขอบพระคุณนะคะ คือทุกท่านที่ได้ฟังแล้วคงเห็นด้วยนะคะว่า ประการแรกเลยก็คือ เครือข่ายแล้วก็โดยเฉพาะตัวคุณฉวยทำงานเข้มแข็งมากในภาวะวิกฤตนะคะ แล้วก็ที่เล่ามาทั้งหมดถ้าจะใช้เวลาเล่าละเอียด ๒-๓ ชั่วโมงนะคะ แต่อย่างไรก็ตาม เนื่องจากวันนี้ เหมือนกับ ต้องบอกว่า เป็นน้ำจิ้มในประเด็นต่างๆ มากกว่า หลายๆ ท่านอาจจะมีความสนใจที่แตกต่างกันไปนะคะ ถ้าท่านที่สนใจในประเด็นเรื่องของตัวเองแล้วเรื่องของภัยพิบัติ ก็อาจจะพูดคุยกับคุณฉวยในภายหลังได้อีก

หัวข้อในวันนี้ค่อนข้างกว้างนะคะ เพราะว่าเป็นเรื่องของผู้หญิงกับพลังการพัฒนาประเทศนะคะ เพราะฉะนั้นมีประเด็นเรื่องภัยพิบัตินะคะ แล้วเดี๋ยวเราจะมีประเด็นในเรื่องของผู้หญิง เรื่องของการเมือง เรื่องของกองทุนนะคะ แล้วก็ในประเด็นของอาเซียนอีกนะคะ ในช่วงถัดไปเพื่อที่จะให้เห็นภาพจริง มันมีความเชื่อมโยงอยู่ตรงที่ว่า เราเห็นภาพของผู้หญิงที่ทำงานหนักนะคะ ทำงานเข้มแข็งมาก แล้วก็ทุกท่านคงยอมรับว่ามีความสามารถมากๆ นะคะ นับตั้งแต่คุณฉวย แล้วก็เมื่อสักครู่เราเห็นจากในวิดีโอที่คนเรื่องพาดานแก้ว สิ่งหนึ่งที่ผู้หญิงที่มีกำลังเข้มแข็ง มีความตั้งใจจริงอยากจะทำงาน โอกาสที่ถูกปิดกั้นมันไม่ใช่เฉพาะตัวผู้หญิงเองนะคะ

ถ้าเราสังเกตพลังของผู้หญิงไม่ได้ทำเพื่อตัวของผู้หญิงเอง แต่จริงๆ ทำเพื่อสังคม ในมุมมองของคุณฉวยก็คือเรื่องของภัยพิบัติ ของท่านวิทยากรท่านถัดไป ท่านเป็นผู้นำท้องถิ่น พลังของท่านทั้งหมดก็ไม่ได้ทำ

เพื่อตัวเอง แต่ต้องการโอกาสที่จะใช้พลังของท่านทำงานให้กับท้องถิ่น หลังจากที่เราเห็นวิถีทัศน์ไปแล้ว คราวนี้ก็พูดคุยกับตัวจริงของท่านนะคะ ก็คือคุณศิริพร ปัญญาเสน จริงๆ คุณศิริพรมาเป็นวิทยากรให้เราบ่อยครั้ง แต่ว่ามีเรื่องเล่าให้ฟังน่าสนใจทุกครั้งนะคะ ก็ในช่วงนี้ขอเรียนเชิญคุณศิริพรเล่าให้เราฟังในเรื่องของงานของท่าน แล้วก็บทเรียนต่างๆ นะคะ เพื่อที่จะเป็นตัวอย่างให้กับพวกเราค่ะ ขอเรียนเชิญค่ะ

คุณศิริพร ปัญญาเสน: สวัสดีค่ะท่านสุภาพสตรีและสุภาพบุรุษ และขอแสดงความยินดีและชื่นชมกับพี่น้องทุกๆ ท่านที่ได้รับโล่เกียรติยศในวันนี้นะคะ ที่จริงดิฉันเองเป็นเจ้าของประจำของกระทรวงการพัฒนาสังคมฯ มา ก็รับกันมาทุกๆ ปีนะคะ ปีนี้ตกอันดับไปนิดนึงนะคะ นั่นไม่ใช่ปัจจัยและสาเหตุ แต่ว่าเป็นสิ่งหนึ่งที่จะบอกว่าเรายังทำงานนะ และความเป็นผู้นำ ดิฉันก็เชื่อเนอะว่าทุกท่านที่นั่งอยู่ที่นี่ เป็นผู้นำกันทุกท่าน เพียงแต่ว่าในภาวะ ในบางภาวะเท่านั้นเองที่เราจำเป็นต้องใช้วิกฤตเป็น โอกาสก็คือภาวะผู้นำในการตัดสินใจ ดิฉันให้ความสำคัญในเรื่องของภาวะความเป็นผู้นำมาก เพราะการเป็นผู้นำเราจะเห็นผู้นำเราเดินกันเยอะแยะกันไปหมด แต่ในหลายๆ โอกาสที่เดี๋ยวว่า ผู้นำเราเองในสถานการณ์บางสถานการณ์มันจะต้องตัดสินใจด้วยตัวเอง จะต้องดำเนินการด้วยตัวเอง แต่เรามักจะยกโอกาสการตัดสินใจที่มันผ่านเข้าไปให้กับคนอื่นตัดสินใจแทน

หลายครั้งก็จะคุยกับพี่ๆ น้องๆ ที่เป็นผู้นำด้วยกัน อ้าว ท่านเป็นนายกฯ ท่านไปบอกว่า อ้าว ตรงนี้ท่านไปหน่อยท่านเป็นผู้ชาย ดิฉันเป็นนายกฯ ผู้หญิงเอาไว้ทีหลังให้ท่านผู้ชายไปก่อน ก็จะทำให้เราเสียโอกาส เพราะฉะนั้นที่ทำงานที่ผ่านมา ดิฉันเองจะใช้โอกาสทุกโอกาสที่มันผ่านเข้ามา แล้วก็ก็เป็นคนค่อนข้างที่จะ โชคดีไม่เคยหนีปัญหาเลย ไม่ว่าปัญหานั้นจะใหญ่จะเล็กขนาดไหน ดิฉันจะเดินชนปัญหา เมื่อรู้ว่ามีปัญหาต้องเข้าไปแก้ให้ได้ แก้ไม่ได้ใครจะช่วยแก้ ก็คือพี่น้องเครือข่ายของเรา เพราะฉะนั้นการใช้วิกฤติในการตัดสินใจในบางเรื่อง ดิฉันคิดว่ามันเป็นสำคัญ พี่ที่ดิฉันเองที่ผ่านมาเรื่องอุทกภัยก็เยอะ เพราะว่าเรามีภูเขาเป็นของตนเอง ด้านหลังเราเป็นภูเขายาว ๑๖ กิโลเมตร ด้านหน้าเรามีคลองชลประทาน ซึ่งท่านคงได้ทราบว่าเป็นเขื่อน เขื่อนก๊วยคองมาและเขื่อนก๊วยลุมเวลาปล่อยน้ำมาตามเดี๋ยวนั้น เวลาฝนตกเยอะๆ น้ำไหลลงเขามา บ้านพี่น้องประชาชนของดิฉันอยู่ตรงกลาง เราเป็นแสนวิเศษนะคะ อยู่ตรงกลาง เพราะฉะนั้นเวลาน้ำป่ามาก็หนีบด้านหลัง น้ำคลองชลประทานมากก็หนีบด้านหน้าพี่น้องประชาชนจะทำยังไง

ในวิกฤตต่างๆ เหล่านี้ เมื่อกี้จะฟังจากตัวแทนภัยพิบัติพูดถึง ก็จะทำให้เห็นว่าข้อมูลเป็นสาระสำคัญ เพราะฉะนั้นการเป็นผู้นำของเราเอง เราต้องมีข้อมูล แต่ข้อมูลนั้นจะอยู่ในมือเราคนเดียวไม่ได้ จะต้องให้พี่น้องประชาชนได้รู้ด้วยว่าข้อมูลที่พี่น้องเขาเป็นยังไงบ้าง วันที่ตำบลพิชัยเอง เราทำทุกเรื่องนะคะ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องผู้หญิง เรื่องเด็ก เรื่องผู้สูงอายุ เราเก็บตกมาเหมือนกันนะคะ เพราะว่ามันสะท้อนมาว่า เมื่อน้ำท่วมครั้งแรกเราท่วมแค่ ๒ หมู่บ้าน เราก็รู้สึกได้ว่า เออ ของเราท่วมน้อยเนาะไม่เป็นไร พี่น้องทางใต้ พี่น้องทางกรุงเทพฯ ท่วมเยอะ แต่พอมารอบที่สอง เราไปอีก ๖ หมู่บ้านๆ นี่ท่วมครึ่งเอาไว้ไปนะคะ ตั้งแต่วันที่ ๒ ตุลาคม ยาวมาดิฉันก็อยู่ในพื้นที่ แต่ในสถานการณ์อย่างนี้ ไม่ว่าเราจะเป็นผู้หญิงหรือผู้ชาย การตัดสินใจในฐานะที่เป็นผู้นำองค์กร เป็นผู้นำชุมชน มันต้องใช้โอกาสในการตัดสินใจ เพราะคนที่ทำงานและชาวบ้านที่เขา

เจอวิกฤตเขารอเราอยู่ว่าเราจะจัดการกับเขายังไง เพราะฉะนั้นหลายท่านที่เดี๋ยวนะคะ เวลาเราเจอปัญหาเราคิดไม่ตก แต่อยากจะทำอะไรสักอย่างที่คิดที่คิดนั้นก็คือต้องตั้งให้มัน แล้วก็สติให้ได้ในสถานการณ์

ดิฉันตี ๒ ชาวบ้านเรียกดิฉันลูกแล้ว ดิฉันก็ไม่ว่างทำอะไรได้ใหม่ ในสถานการณ์นั้นทำอะไรไม่ได้เพราะว่าเราไม่เคยมีประสบการณ์น้ำท่วมเป็นต้นนะคะ พอไปถึงน้ำมันเยอะ อ้าว จะทำยังไงนึกได้เร็วอยู่ที่ขอบต. อ้าวจะขับกลับมาอีกก็ฝนตกเยอะเหลือเกิน แต่ชาวบ้านบอกนายกฯ อยู่หน่อยๆ ดูเถอะมันจะเกิดอะไรขึ้น ไฟจะจัดการยังไง โชคดีที่ว่า เออ เอล่ะ เราไม่ต้องกลับไปเอาเรือ แต่ตอนนี้เราช่วยชาวบ้านก่อน ช่วยคนที่ติดอยู่ในสถานการณ์ข้างหน้าก่อนเป็นต้นนะคะ ก็โทร.ประสานทางเทศบาล ทาง ปพ. ๑๐ อะไรก็แล้วแต่ เขาก็เกณฑ์คนมาช่วย ก็ถือว่าได้จังหวะดี

เพราะฉะนั้นวิกฤตตรงนี้ หลังจากน้ำท่วม ชาวบ้านให้ความเชื่อมั่นมาก มีอะไรชาวบ้านก็จะโทรศัพท์มา ยกหูมาหา บอกนายกฯ มาดูหน่อยเถอะการเข้าไปดูนะคะเราคงไม่เข้าไปดูแล้วให้เห็น แต่ว่าไปดูแล้วต้องช่วยเขาแก้ปัญหาด้วย เพราะฉะนั้นความไว้วางใจของผู้นำชุมชนหรือชาวบ้านที่จะไว้วางใจเรา ดิฉันคิดว่าเราคงทำงานมาเยอะ แต่ในบางสถานการณ์การทำงาน เราอยู่ในส่วนหนึ่งของคนที่เข้าไปมีส่วนร่วม แต่ผู้นำนักการตัดสินใจในฐานะเราเป็นผู้นำองค์กรที่ดี เป็นคนที่ทำกิจกรรมร่วมที่ดี แล้วมีเครือข่ายมากๆ ดิฉันคิดว่าประสบการณ์เป็นสิ่งสำคัญ เพราะฉะนั้นสถานการณ์ที่มันวิกฤตมากๆ นึกถึงใครได้ จัดการยังไงได้ เราต้องรีบตัดสินใจ และต้องระดมคนเข้าไปให้มากที่สุด เพราะฉะนั้นภาวะของความเป็นผู้นำเองกับการเป็นผู้นำท้องถิ่น ดิฉันคิดว่าวันหนึ่งถ้าเราเจอวิกฤตอย่างนั้นเราก็จะคิดตก แล้วก็สามารถแก้ไขปัญหาก็ได้

นอกจากนั้นก็ในเรื่องของข้อมูล ตอนนี้อยู่ อบต. พิชัยเอง พุ่งนี้ดิฉันเองจัดเวทีที่ตำบลตัวเองนะคะ ก็เชิญสถาบันการศึกษามา ตอนนี้อยู่คิดยาวไปไกลแล้วคะว่าในชุมชนเรามันมาปัญหามากมายเลยที่น้ำมันท่วม ท่วมเพราะน้ำมันไม่มีทางไป น้ำมันจะลงคลองได้ยังไง พี่น้องประชาชนส่วนใหญ่ก็ทำรางระบายน้ำ เออปลูกบ้านค่อมรางระบายน้ำบ้าง สร้างรั้วติดกับรางระบายน้ำบ้างจะจัดการอย่างไร พุ่งนี้เราแบ่งให้เด็กๆ นะคะ จัดทีมในพื้นที่ศึกษาชุมชนของตัวเองแล้ววาดแผนที่ทางเดินน้ำ เราจะพาน้ำจากภูเขาผ่านหมู่บ้านเราโดยไม่ต้องท่วมลงคลองชลประทาน พุ่งนี้เราจัดเวทีที่ลำปาง เพราะฉะนั้นทีมเด็กๆ เขาวงเองเขาก็ไม่ว่างบ้านเขาน้ำท่วมด้วยสาเหตุอะไร เพราะอยู่ๆ น้ำก็ท่วมมาอย่างนี้ แล้วก็ไม่เคยมีการพูดคุยกัน แต่ตามผู้นำอย่างเรา รู้ไหมมันท่วมเพราะอะไร ท่วมเพราะว่าหนึ่งน้ำมันไม่มีทางไป สองน้ำมันอุดตัน สามรางระบายที่มีมันแคบเกินไปหรือเปล่า หรือบางที่มันก็ใหญ่เกินไปไหมน้ำถึงได้ตีกลับขึ้นในชุมชนเป็นต้น

เพราะฉะนั้นการทำแผนที่ทางเดินน้ำที่ดี การธรรมนูญหมู่บ้านที่ดี เป็นกติกาที่ทำให้เราได้รับรู้เห็นว่าเป็นชุมชนของเราเองมันติดขัดปัญหาอะไรบ้าง เด็กๆ เขาวงช่วยได้นะคะ เพราะฉะนั้นการทำงานของผู้บริหารท้องถิ่นที่ดี ของผู้นำที่ดี ดิฉันคิดว่าในเรื่องของภาคเครือข่าย คนในชุมชนของเราไม่ว่าจะเป็นเด็ก เขาวงผู้ใหญ่สูงอายุ เขาช่วยเราได้ เราอย่าวางเขาในที่ที่ให้เราให้ความร่วมมือเท่านั้น แต่เขาสามารถที่จะร่วมตัดสินใจกับเราได้ด้วย เด็กๆ เขาสนุกสนานมากเวลาเขาลงพื้นที่ แล้วเขาได้ไปสัมภาษณ์บรรดาผู้ใหญ่สูงอายุว่าบ้านตรงนี้น้ำท่วมเพราะอะไร พ่อแม่รู้ไหมหนูจะเอาไปลงแผนที่นะ เพื่อที่จะหาทางแก้ไขให้เออย่างไรอย่างนี้นะคะ แล้วก็

กำหนดให้เด็กสักหน่อยว่า ใสสีสั้นไปด้วยนะแผนที่ ตรงไหนมันตันใสสีดำ ตรงไหนที่มันไปสะดอกให้ใสสีฟ้า ตรงไหนที่มันมีปัญหาให้ใสสีแดง ตรงไหนที่มันขมขึ้นดีให้ใสสีเขียว เป็นที่รับน้ำ เด็กๆ เขาก็สนุกสนานกัน บรรดาผู้เฒ่าผู้แก่ก็ไปยืนดูลูกหลาน โอ้โฮ มันคิดได้ขนาดนี้นะหมู่บ้าน

นี่คือสิ่งที่ทำให้เด็กๆ ในตำบลพิชัยเอง ซึ่งเรามีสภาเด็กคณะ เขาได้ช่วยกันคิด ได้ช่วยกันแก้ปัญหา แล้วเขาก็ตั้งเครือข่ายเพื่อนๆ บ้าน หมู่บ้านอื่นๆ ที่อยู่ในระนาบเดียวกัน เขาบอกมาช่วย มาช่วยกันวางผังหน่อย แล้วเรายังมองยาวไปจนถึงในเรื่องของการแก้ไขทุกภัยคงไม่ได้บอกว่าแก้ไขวันนี้แล้วพรุ่งนี้มันจะสำเร็จ เรามีธรรมนุญลุ่มน้ำแล้ว หรือออกติกาชุมชนแล้ว เราจะป้องกันน้ำท่วมได้ เพราะฉะนั้นของ อบต.พิชัยมองเป็นเรื่องของกองทุนภัยพิบัติตำบลด้วย เพราะฉะนั้นกองทุนภัยพิบัติตำบล เรามองว่า เอาละ รัฐบาลอาจจะให้เราได้ไม่มาก แต่เราก็ขอจัดสรรกองทุนของเราเองเพื่อเป็นกองทุนภัยพิบัติ ให้กับพี่น้องประชาชนเรา ได้เข้ามาบริหารจัดการว่าวันหนึ่งบ้านเขาเจอวิกฤติ น้ำท่วมก็ดี ภัยพิบัติทางธรรมชาติไม่ว่าจะเป็นพายุถล่มบ้านพังอะไรก็แล้วแต่ เขาสามารถที่จะเข้ามาใช้กองทุนนี้ได้ด้วยตัวของเขาเอง เพราะมันเป็นภาษีของเขา

ดังนั้นการทำงานในฐานะที่เป็นผู้นำมา จากท่านได้ดู “เพดานแก้ว” แล้ว มันไม่ได้โรยด้วยกลีบกุหลาบมาโดยตลอด แต่ว่าสิ่งที่มันเป็นปัญหาและอุปสรรคที่บางครั้งเรามองไม่เห็น แต่บางครั้งเรามองเห็น แต่เราเพิกเฉยกับมัน มันก็เลยทำให้ปัญหาอุปสรรคมันพอกพูนเป็นทางหมู เพราะฉะนั้นท่านใดก็ตามในฐานะที่เราอยู่ในเวที ในภาคสังคมด้วยกัน ก็อยากจะฝากว่ามันไม่มีอะไรที่จะเกินความสามารถพวกเราไปได้ ถ้าพวกเราตั้งใจจะทำ มันไม่มีอะไรจะยุ่งยากไปกว่าสิ่งที่เรายังไม่ทำแล้วเรากลัวมันไปก่อน ปัญหาของผู้หญิงเรา ณ วันนี้ ดิฉันพูดหลายเวทีมากเลยว่า เมื่อไหร่จะยุติความกลัวของตัวเองสักที ยังไม่ได้ทำเลย แต่กลัวแล้ว แม้กระทั่งเรื่องกองทุน ถ้ามองว่าจะเข้าไปเป็นกรรมการกองทุน ไม่เอา ไม่อยากไปทะเลาะ แต่ว่าทะเลาะกันวันนี้ดีกว่าไปทะเลาะกันหลังจากที่มีเงินลงไปแล้ว อะไรเป็นต้นนะคะ เพราะฉะนั้นเราอย่าได้กลัวในสิ่งที่มันยังไม่เกิด แต่ถ้าเรากลัวซะแล้ว ถ้ามองว่ากระบวนการตรงนั้นมันก็ไปบั่นทอนของของเราเอง

อีกอันหนึ่งของผู้หญิง เมื่อก็ได้คุยตั้งแต่ต้นๆ นะคะว่า เพดานใดๆ ก็แล้วแต่มันสามารถทะลุได้ด้วยตัวเองถ้าเรามีจิตมุ่งมั่นและทำภารกิจนั้นด้วยตัวเราเอง และเราใช้ความเป็นชุมชนของเรา ความเป็นคนในพื้นที่ของเราเองแก้ไขปัญหาในพื้นที่ เชื่อเถอะค่ะว่า ดิฉันเองไม่สามารถแก้ไขให้คนกรุงเทพฯ ได้หรอก แต่ตำบลพิชัย ดิฉันก็เชื่อว่าทุกท่านที่นั่งอยู่ตรงนี้ไม่สามารถไปแก้ปัญหาให้คนพิชัยได้ เพราะฉะนั้นในชุมชนของใคร ใครคนนั้นก็เป็นผู้ที่จัดการและแก้ไขปัญหาของตัวเองได้ อย่าไปกลัวในสิ่งที่ยังไม่เกิด แล้วก็อย่าไปสร้างปัญหาอุปสรรคด้วยตัวเอง แล้วอย่าให้โอกาสคนอื่นฯ นะคะ ในขณะที่ตัวเองมีอำนาจสูงสุดในการตัดสินใจ หรือในขณะที่ตัวเองอยู่ในสถานการณ์ หลายครั้งที่ดิฉันรู้สึกเสียดายโอกาสแทนเพื่อนๆ ผู้หญิงเรา พี่น้องผู้หญิงเรา ที่มักจะยกโอกาสดีๆ ในสิ่งดีๆ ให้กับคนอื่นฯ ดำเนินการเสมอ

ฉะนั้นความเชื่อมั่นพี่น้องประชาชนจะเชื่อถือเราได้ หนึ่ง เราต้องเป็นคนต้นแบบด้วย สอนอะไรประชาชน ท่านก็อย่าไปทำในสิ่งที่ท่านบอกว่าไม่ดี ท่านบอกเหล่าไม่ดี ท่านก็อย่าไปกินเหล้าให้ชาวบ้านเห็น เขาบอกว่าไปเที่ยวผับเที่ยวบาร์ไม่ดี ท่านก็อย่าไปเที่ยวผับเที่ยวบาร์ ยาเสพติดไม่ดีท่านก็อย่าไปแอบๆ ก็แล้วกัน เพราะฉะนั้นเราในฐานะเป็นผู้นำมันเป็นต้นแบบในทุกๆ เรื่อง ถ้ามองว่าดิฉันดีร้อยเปอร์เซ็นต์ไหม ก็ไม่ใช่

ดิฉันคิดว่าวันหนึ่งเราก้าวเดินในฐานะผู้นำแล้ว สิ่งที่ประชาชนมองว่า คุณมีมันสอนคนไปทั่วมันจะทำได้สักกี่น้ำ เพราะฉะนั้นความยั่งยืนของการเป็นคนนะคะ ของการเป็นผู้นำก็คือต้องต่อเนื่อง ต้องยาวนาน และที่สำคัญที่สุดก็คือต้องมีความซื่อสัตย์สุจริตและมีสัจจะในตัวเอง

เพราะฉะนั้นการมีสัจจะนั้นก็คือการสร้างศรัทธาให้กับตัวเอง ดิฉันจะจำเสมอในสิ่งที่ดิฉันพูดกับประชาชน กับพี่น้องไม่ว่าจะพูดกับคนแก่ยังงี้ พูดกับเด็กยังงี้ เราต้องจำในสิ่งที่เราพูด และต้องไม่ทำในสิ่งที่เราห้ามคนอื่นเขาทำ มันก็จะนำมาสู่ในเรื่องของการเป็นผู้นำที่ดีได้นะคะ เราบอกแล้วว่าเราไม่ได้ดีร้อยเปอร์เซ็นต์ แต่ว่าให้ดีมากที่สุดนะคะ และทำในสิ่งที่ดีที่สุด คิดในสิ่งที่ดี ทำในสิ่งที่ดี และสิ่งดีๆ ก็จะตามมา ความเป็นผู้นำเราก็จะคงคุณค่าของความเป็นคนเสมอเหมือนกันนะคะ และการให้โอกาสผู้อื่นในทางสังคมที่เสมอเหมือนกับเรา ไม่ใช่อำนาจเกินขอบเขตในการที่จะเอารัฐเอาเปรียบคนอื่นได้ว่า เราก็สามารถที่จะก้าวเดิน ก้าวผ่านต่างๆ เหล่านั้นโดยไม่ต้องใช้ภาวะยิ่งสูงยิ่งหนาว

ถ้าท่านให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากเท่าไร ให้มีข้อมูลมากเท่าไร เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปถึงตัวท่านมากเท่าไร ท่านเดินไปไกลเท่าไร ท่านก็เหลือบมองชาวบ้าน จะเห็นว่าพี่น้องประชาชนเดินตามท่านเป็นพรวน แต่วันหนึ่งถ้าท่านเดินไปแล้วท่านไม่เคยหันกลับมามองเลย ไม่เคยเหลียวหลังมองเพื่อนๆ หรือพี่น้องประชาชนเลยว่าสิ่งที่ท่านทำไปนั้นมันถูก มันผิด มันเข้าตาพี่น้องประชาชน มันแก้ไขปัญหาประชาชนได้หรือไม่ ท่านก็จะไปด้วยตัวคนเดียวแล้วก็โดดเดี่ยว แล้วภาวะความหนาวมันจะกลับมายังท่าน นั่นคือความล้มเหลวของการเป็นผู้นำนะคะ

คุณพรทม เปาปรามุทย์: ขอบพระคุณค่ะ ท่านวิทยากรผ่านไป ๒ ท่านแล้วนะคะ พอถึงช่วงที่ท่านวิทยากรท่านที่ ๔ เดินทางมาถึงแล้วนะคะ ก็คือ ดร.เมทินี พงษ์เวช นะคะ จากสมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรีนะคะ จะเรียนเชิญน้องเมขึ้นบนเวทีเลยดีไหมคะ จะได้ครบทั้ง ๔ ท่านนะคะ ขอเสียงต้อนรับพี่เมทีนี้นะคะ ค่ะ ขอเรียนเชิญเลยคะ ก็ท่านเป็นวิทยากรท่านที่ ๔ นะคะ พี่เมทีนี่จะเล่าให้เราฟังในเรื่องของเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนนะคะ แต่ว่าก่อนที่จะถึงพี่เม ค่ะกันที่จะถึงพี่เมนะคะ เราได้ฟังการทำงานของผู้หญิงนะคะในเรื่องของสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีความเข้มแข็งมากๆ นะคะ มีการทำงานในลักษณะของการประสานงานที่ดีมากๆ ได้รับฟังการทำงานของผู้นำสตรีนะคะในท้องถิ่น ซึ่งมีพลังมากๆ เลยนะคะ

ทีนี้มาถึงเรื่องของตัวช่วยนะคะ จริงๆ ตอนนี้หลายๆ ท่านคงทราบว่ามีประเด็นที่ HOT มากๆ เลยนะคะ เรื่องอะไรทราบไหมคะ เรื่องกองทุน ก็จะถามทางพี่ชี มีผู้หญิงที่ยันทำงาน มีผละกำลังทำงานในประเด็นต่างๆ นะคะ อันนี้เป็นแค่ตัวอย่าง ๒ ท่าน เชื่อว่าทั้งประเทศไทยมีผู้หญิง มีเครือข่ายผู้หญิง กลุ่มผู้หญิงที่กำลังมีความตั้งใจหรือกำลังทำอยู่แล้วด้วย ทำงานในประเด็นผู้หญิง ในประเด็นต่างๆ รวมทั้งทำงานให้กับชุมชน ตั้งคมเยอะเยอะเลย แล้วก็ขณะนี้เริ่มมอง จับตามองกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ว่ากองทุนนี้จะเข้ามามีส่วนช่วย เป็นตัวช่วยนะคะในการทำงานของผู้หญิงอย่างไรนะคะ ก็วันนี้ทาง ดร. กรวิภา ก็จะมาเล่าให้เราฟังนะคะ ว่ากองทุนตรงนี้นั้นจะทำให้เรามีโอกาสในการที่จะทำงานเพิ่มขึ้นได้อย่างไรนะคะ ค่ะขอเรียนเชิญพี่ชีเลยคะ วิทยากรดร. กรวิภาค่ะ

ดร. กรวิภา วิลลาส: คะ ก็ขอสวัสดิ์ตอนบ่ายทุกท่านนะคะ คือไม่แปลกใจเลยนะคะเวลาไปดูคอนเสิร์ต นักร้องต้องใส่แว่นตา คำนี้คิดมันมีอยู่ในกระเป๋าคงจะควักขึ้นมาใส่ล่ะคะ แสงมันเข้าตานะคะ เออ เพิ่งเข้าใจ วันนี้คะว่าทำไมใส่แว่นตา คำนี้ก็ไปพูดเรื่องเดียวกันนะคะ กองทุนสตรี เออ กองทุนพัฒนาสตรีที่สภา ผู้แทนราษฎรนะคะ บ่ายก็มาพูดที่นี้ก็เลยเข้าใจว่าเป็นประเด็นร้อนจริงๆ แต่ที่ไม่เข้าใจก็คือว่าทำไมถึงถูกเชิญ มาพูดเพราะว่าจริงๆ ตัวเองไม่ได้มีเกี่ยวข้องกับเลยนะคะ กับกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ไม่ได้เป็นอะไรกับเขา ทั้งสิ้นนะคะ เพราะฉะนั้นวันนี้ก็ขอพูดในฐานะที่เป็นนักวิชาการที่ทำงานเรื่องสตรีมานานแล้วกันนะคะ มันก็มีประเด็นที่เก็บมาจากเวทีที่สภาฯ หลายประเด็นที่น่าสนใจมากนะคะ

แต่ก่อนอื่นก็อยากจะขอแนะนำเสนอให้เข้าใจ แล้วพวกเราก็ทราบว่ากองทุนพัฒนาสตรีตั้งขึ้นมาด้วย วัตถุประสงค์ใดนะคะ แต่จะขออนุญาตวิ่งผ่านเร็วๆ พูดสรุปง่ายๆ นะคะ ก็คือว่าเป็นนโยบายของรัฐบาล แล้วก็ กองทุนนี้โดยหลักการทุกคนก็เห็นพ้องต้องกันหมดว่าโดยหลักการเป็นกองทุนที่ดี ทำไมดิ้นะคะ ก็คือหนึ่งเขา จะมาคุมเกือบทุกมิติของชีวิตผู้หญิงนะคะ ทั้งเรื่องเศรษฐกิจก็คือต้องการให้ผู้หญิงมีรายได้เพิ่มขึ้น เป็นตัว ของตัวเองนะคะ ผู้หญิงสามารถยื่นบนขาของตัวเองได้นะคะ อันนี้ก็เป็นมิติทางเศรษฐกิจ มิติทางสังคมก็คือว่า ทำอย่างไรที่จะให้สังคมปรับเปลี่ยนทัศนคติ มองผู้หญิงเป็นคน เท่าๆ กับมองผู้ชายเป็นคน ไม่ใช่ผู้หญิงเป็น คนขาย ผู้ชายเป็นคนอย่างนั้น หรือมีลูกสาวเหมือนมีส้วมอยู่หน้าบ้านนะคะ เขาจะเปลี่ยนทัศนคติเหล่านี้ ให้ สังคมมองเห็นผู้หญิงเป็นคน ผู้ชายก็เป็นคนเหมือนกันอะไรอย่างนั้น

อีกอันหนึ่งก็คือ คือว่าอันนี้วัตถุประสงค์ไปสองแล้วนะคะ อันที่สามก็เป็นวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับตัว ผู้หญิงเองนะคะ ก็คือกองทุนนี้จะมาส่งเสริมให้ผู้หญิงพัฒนาศักยภาพตัวเองในทุกด้านเลย ความเป็นผู้นำ อย่างท่านศิริพรนะคะ หรืออย่างท่านฉลวยนะคะ ท่านก็ขึ้นมาด้วยขาของท่านเองนะคะ เหนื่อยมาก ทีนี้กองทุน ก็จะทำอย่างไรให้ผู้หญิงมีศักยภาพพัฒนาตัวเองขึ้นมาเป็นนะคะ สร้างเครือข่ายของตัวเองขึ้นมาคะ เมื่อก่อนนี้ อย่างคุณฉลวยก็ต้องทำเองทุกอย่างไม่มีตัวช่วยนะคะ ทำอย่างไรกองทุนจะเป็นตัวช่วยนะคะ ให้ผู้หญิงขึ้นมา ทำงานอย่างคุณศิริพรหรืออย่างคุณฉลวย อย่างนี้เป็นต้นนะคะ มันก็จะทำให้ชีวิตเรารันทนน้อยลงถูกไหมคะ ถ้า มีตัวช่วยนะคะ อันนี้ก็จะ เป็นบทบาทอีกด้านหนึ่งของกองทุนนะคะ ประเด็นสุดท้ายของกองทุนเขาใช้ว่าเพื่อ ประโยชน์ของกิจการสตรี กิจกรรมสตรีอื่นๆ นะคะ เขาก็ตีกว้างไว้อีกนะคะ ซึ่งอันนี้ก็เป็นเรื่องของคนที่คิด นะคะ ก็ถือว่าเขาคิดได้กว้างนะคะ

สมมติว่าถ้าเกิดในหมู่บ้านของท่าน ชุมชนของท่าน ยาเสพติดเป็นปัญหารุนแรงมาก แต่ เอ๊ะ มันไม่ใช่ เรื่องสตรีนะคะ แต่ว่าอันนี้มันเป็นกิจกรรมที่ท่านในฐานะที่เป็นองค์กรสตรีในชุมชนเห็นว่าต้องทำ อย่างนี้ก็ สามารถไปเข้าประเด็นอื่นๆ นะคะ หรือกองทุนนี้เขาก็บอกว่าขอเริ่มผู้หญิงลงทะเบียนตั้งแต่อายุ ๑๕ นะคะ เมื่อเข้าก็มีน้องๆ จากโรงเรียนอะไรไม่ทราบนะคะมาฟังกันนะคะ ก็ถามน้องๆ ว่าใครเป็นสมาชิกบ้าง ไม่มี รู้ เรื่องกองทุนอะไรไหม ก็ไม่รู้เรื่อง แล้วหนูจะมาใช้ประโยชน์จากกองทุนได้อย่างไร ก็ไม่มีใครตอบได้นะคะ เพราะฉะนั้นน้องๆ อาจจะทำประเด็นของเยาวชน กองทุนก็สามารถที่ไปเสริมเป็นตัวช่วยทำกิจกรรมของ เยาวชน เช่น เรื่องท้องไม่พร้อม เรื่องพัฒนาศักยภาพในการ ไปสอบแข่งขันหาวิทยาลัยอะไรก็ได้ ทำอะไรก็ได้ เสริมภาษาอังกฤษอะไรก็ได้ทั้งหมดนะคะ เพราะฉะนั้นอันนี้ก็ตีกว้างไว้คะ

เพราะฉะนั้นในวัตถุประสงค์ ๔ ข้อ ถามว่ากองทุนนี้มีประโยชน์ใหม่ ก็ดูๆ มีประโยชน์ถูกไหมนะคะ แล้วที่สำคัญก็คือว่ากองทุนนี้ะคะ ก็เป็นนโยบายของรัฐที่ไปตอบสนองต่ออะไรคะ ประเทศไทย วันสตรีสากลใช้ไหมคะ เราก็ไปลงนามกับสหประชาชาติว่าเราจะจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีทุกรูปแบบ ถูกไหมคะ ที่นี้ในการจัดการปฏิบัติตรงนั้นนะคะ มันก็ต้องมีกองทุนขึ้นมาช่วยนะคะ ที่ผ่านมาก็เป็นสมาชิก ๒๐ ปี ถูกหรือเปล่าไม่ทราบนะคะ เราก็ไม่เคยมีกองทุน เที่ยวนี่เรามีกองทุนนะคะ แต่โจทย์ของเรายากมากเลย คือหลักการดีหมด ทุกคนเห็นว่าดี แต่คำถามก็คือว่าเมื่อลงสู่การปฏิบัติแล้ว มันจะเป็นยังไงนะคะ ก็ลองตั้งคำถามมาดูแล่นๆ นะคะ

นะคะอันนี้พูดไปแล้ววัตถุประสงค์นะคะ คราวนี้เราลองมาดูว่าโจทย์อันนี้คือโจทย์ในทางปฏิบัติ ปัญหาของราชการทั้งหมดก็คือ ว่าส่วนใหญ่เราทำอะไรเริ่มต้น คิดดี หลักการดี แต่พอลงไปปฏิบัติปุ๊บ เราเจอปัญหาห้าพันล้านทุกเรื่อง ทุกกองทุนนะคะ แม้แต่กองทุนหมู่บ้านก็เจอปัญหานะคะ อันนี้ตัวเองก็ตั้งโจทย์เล่นๆ ว่า นโยบายกองทุนพัฒนาสตรี ๗,๗๐๐ ล้านนะคะ จะสามารถยกระดับรายได้ของสตรีอย่างไร ทำถามมันอยู่ที่อย่างไรใช้ไหมอะ คือมีแล้วจะทำอย่างไร เราก็ไม่อยากจะเห็นที่ผู้หญิงนั่งทอผ้าหลังซดหลังแข็ง ไปส่งเสริมผู้หญิงทอผ้านะ เสร็จแล้วขายแล้วได้ผืนหนึ่งร้อยกว่าบาท ทอมาเดือนได้ร้อยกว่าบาทอะไรอย่างนี้ะคะ เราก็ไม่อยากจะเห็นผู้หญิงเราทอขนมเอากล้วยมาหั่นๆ ฉาบ เสร็จแล้วได้ถุงละ ๑๐ บาท อะไรอย่างนี้ะคะ แล้วมันก็ไม่ได้สร้างรายได้ที่เป็นกอบเป็นกำที่จะทำให้ผู้หญิงยืนบนขาตัวเองได้ เลี้ยงลูกด้วยตัวเองได้

เพราะฉะนั้นตรงนี้เป็นโจทย์ว่าจะทำอย่างไร ซึ่งคิดว่ารัฐบาลอาจจะต้องไปศึกษา ก่อนที่จะทำอันนี้ ต้องศึกษาก่อนว่าอาชีพที่มันสอดคล้องกับยุคสมัยปัจจุบัน ที่จะทำให้ผู้หญิงนะคะมีรายได้ที่จริงจัง มีอาชีพที่จริงจัง มันควรจะเป็นอาชีพอะไรมันต้องศึกษานะคะ โจทย์ต่อมาก็คือไอ้ ๗,๗๐๐ ล้านนะคะ จะเป็นกลไกพัฒนาสตรีไปสู่ความเป็นผู้นำอย่างไร จะทำกันยังไงนะคะ ที่บอกว่า โอ.เค. จะส่งเสริมให้ผู้หญิงมีความเป็นผู้นำจะทำยังไง คำถามคือทำยังไงนะคะ แล้วก็จะไปช่วยลดความรุนแรงทางเพศ เพราะในนี้บอกว่าจะต้องปกป้องสิทธิของผู้หญิงนะคะ ปัญหาความรุนแรงทางเพศอะไร เขาก็พูดไว้หมดนะคะ แต่ปัญหาก็คือว่าไอ้กองทุนนี้จะไปทำยังไงที่จะไปลดเรื่องการถูกข่มขืน ของสามีมุขติกรรยาในครอบครัว ภรรยาข่มขืนสามีอะไรก็แล้วแต่นะคะ ทำยังไงเราจะเดินบนท้องถนนยามค่ำคืนโดยที่เราไม่รู้สึกลัว ไอ้โห อันตรายกลัวถูกข่มขืน ทำยังไงขึ้นรถเมล์จะไม่ถูกลวนลามทางเพศ เห็นไหมคะ นี่คือปัญหาความรุนแรงทางเพศทั้งสิ้นนะคะ ทำยังไงเด็กผู้หญิงอัตราการที่ท้องไม่พร้อมจะลดลง เพราะนั่นหมายถึงอนาคตของผู้หญิงคนหนึ่ง เพราะเวลาท้องขึ้นมาภาระมันตกอยู่แต่กับผู้หญิงนะคะ แล้วก็ใช้กองทุนนี้ไปปรับเปลี่ยนเจตคติของคนจะทำยังไง เพราะฉะนั้นทั้งหลายทั้งสิ้นมันก็เลยเป็นคำถามว่าทำยังไง ที่นี้วิธีคิดนะคะ เราก็คิดว่าจะ โยนคำถามทั้งหมดให้รัฐบาลนะคะ เพราะว่าในกองทุนถ้าเราไปดูมันจะมีกลไกของมันอยู่ ซึ่งพวกเราจะสามารถเข้าไปตอบคำถามว่าทำอย่างไรได้ด้วยตัวเราเองนะคะ

ที่นี้ขั้นตอนการทำงานของกองทุนนะ อาทิตย์หน้าอีกๆ เขาทำไปแล้วนะคะ ไอ้ที่เขาทำไปแล้วเราทำอะไรไม่ได้ แต่ไอ้ที่เขายังไม่ทำเรายังมีโอกาสอยู่ใช้ไหมคะ อันแรกก็คือว่าเขาก็มีระเบียบสำนักนายกออกมาเรียบร้อยแล้วนะคะ อันนี้เราทำไม่ได้เพราะว่าระเบียบสำนักนายกก็เป็นกฎหมายชนิดหนึ่ง เราออกไปแล้ว ทำอะไรไม่ได้นะคะ อันที่สองมีการออกไปรับฟังความคิดเห็นทุกภาคซึ่งพวกเราก็อาจจะมีส่วนร่วมไป

มาแล้วนะคะ อันนั้นก็ไปทำอะไรไม่ได้ เพราะไปฟังมาแล้วนะคะ อันที่สามเปิดรับสมาชิกนะคะที่เปิดอยู่ อันนี้ก็มีการ เวทีเมื่อเช้าเขาก็บอกว่า ตัวเองก็ไปเสนอบอกว่าอย่าเพิ่งไปปิด มีนาคมอย่าเพิ่งไปปิด ให้เปิดไปเรื่อยๆ นะคะ เพราะว่ายังมีคนยังงั้นจริงๆ แล้วองค์กรสตรีเขาเสนอว่าไม่ควรจะมีการรับสมัครสมาชิก ด้วยเหตุผลที่ว่า มันควรจะเป็นกองทุนเปิด ใครทุกคนจะได้สามารถมาใช้ประโยชน์ แต่อันนี้เขาทำอะไรไม่ได้เพราะเป็นระเบียบกองทุนไปแล้ว ออกไปแล้วนะคะ เพราะฉะนั้นทำได้อย่างเดียวก็คือ อย่าเพิ่งปิด เปิดไปเรื่อยๆ เพราะในระเบียบสำนักนายกไม่ได้บอกว่าเปิดเมื่อไหร่ ปิดเมื่อไหร่ ตรงนั้นเราทำได้นะคะ แต่ไอ้ที่จะบอกว่าไม่รับสมัครอันนั้นทำไม่ได้เพราะทำไปแล้วนะคะ เพราะฉะนั้นเราก็ทำสิ่งที่เราทำได้ ก็คือบอกเขาว่าอย่า เพิ่งไปปิด ให้เปิดไปเรื่อยๆ ก่อนนะคะ

คราวนี้เขาก็จะมีการจัดตั้งคณะกรรมการกองทุนระดับชาติ ๑๕ คน อันนี้ยังไม่ทำนะคะ อันนี้เรายังทำอะไรได้อยู่นะคะ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการกองทุนอีก ๑๐ คนนะคะ อันนี้ระดับชาตินะคะ แล้วก็มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลอีก ๑๐ คน อันนี้ก็ยังไม่ได้ตั้งนะคะ ยังทำอะไรได้อยู่นะคะ แล้วก็มีการคณะกรรมการบริหารกองทุนระดับจังหวัดนะคะ ซึ่งเขาก็ยังไม่ได้ทำ อันนี้เราก็ยังทำอะไรได้อยู่ แล้วก็มีการคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีระดับตำบล คราวนี้มาดูว่าไอ้ที่เราทำได้ เราจะทำอะไรกัน คราวนี้เขาก็ให้เราไปเป็นสมาชิกถูกไหมคะ สมมติว่าท่านอยู่ในตำบลพิชัยนะคะ ของท่านนายกๆ นะคะ ท่านก็ไปสมัครเป็นสมาชิก ในบรรดาสมาชิกของท่านทั้งสิ้น ท่านก็จะเลือกผู้แทนท่านมา ๑ คน เลือกมา ๑ คนนะคะ หมู่บ้านละ ๑ คน ถูกไหมคะ แล้วก็ขึ้นมาเป็นกรรมการบริหารกองทุนระดับตำบล ตำบลพิชัยนะคะ ของท่านมีกี่หมู่บ้านคะ ๑๑ หมู่บ้าน ก็จะมีกรรมการบริหารกองทุนนี้ระดับตำบล ๑๑ คนนะคะ เพราะฉะนั้นตรงนี้ท่านมีโอกาสแล้วนะคะ ถ้าตัวท่านเองไม่สมัคร ท่านก็ต้องเลือกคนที่ท่านคิดว่าจะเข้าไปบริหารตรงนี้ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ให้ได้

เพราะฉะนั้นตรงนี้บอกอะไรเรา บอกว่าหนึ่งถ้ายังไม่เป็นสมาชิกรีบไปสมัครนะคะ สอง เมื่อเป็นสมาชิกแล้วพยายามดูว่าคนไหนที่เราคิดว่าเขาเป็นคนที่ซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใส เราก็เลือกเขาเข้าไปนะคะ เราอย่าไปคิดว่า อู๊ย นี่กองทุนสีแดง คืออย่าไปสนใจนะคะ มันจะสีแดง สีเหลือง สีดำก็ช่าง แต่เวลานี้เป็นภาษีของเราทุกคนนะคะ เราต้องเข้าไปใช้บริการนะคะ คราวนี้เขาก็จะมีผู้ทรงคุณวุฒิอีก ๕ ท่าน ก็คือว่าเป็นผู้ที่มาจากทางด้านสตรี องค์กรสตรีอย่างนี้ ซึ่งเดี๋ยวตรงนี้เราจะพูดว่าควรจะทำยังไง ๕ ท่านนี้ นะคะ ที่นี้เรามาดูระดับจังหวัด พิชัยนี้มี ๑๑ ท่าน มาเป็นกรรมการบริหารกองทุนเราในระดับตำบลนะคะ ที่นี้ในอำเภอแต่ละตำบลก็รวมเป็นอำเภอถูกไหมคะ เขาก็ให้อามาอำเภอละ ๑ คน ของท่านมี อำเภอท่านมีกี่ตำบล มี ๑๑ ตำบลนะคะ เพราะฉะนั้น ๑๑ ตำบล แต่ละตำบลก็มี ๑๑, ๑๕ ทั้งหมดเป็นร้อยละกว่าคนเลือกมา ๑ คน ไปนั่งที่จังหวัด แต่ละอำเภอก็เลือกขึ้นมาไปนั่งที่จังหวัด ก็เป็นคณะกรรมการบริหารประจำจังหวัด

คณะกรรมการบริหารจังหวัดเขาก็จะดูเรื่องยุทธศาสตร์ของจังหวัดทั้งจังหวัดนะคะ ซึ่งตรงนั้นเราก็ใช้ยุทธศาสตร์เดิม ก็คือ เลือกคนที่เราคิดว่าซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใส เป็นตัวแทนเราได้นะคะ เราก็เลือกเข้าไป ตรงจังหวัดเขาก็จะให้มีผู้เชี่ยวชาญอีก ๕ ท่านนะคะ เป็นอย่างนั้น แล้วเดี๋ยวเรามาพูดเฉพาะเรื่องผู้เชี่ยวชาญกัน ที่นี้ในกรุงเทพมหานครมีปัญหาใหญ่มากเลย เพราะมันไม่เป็น มันมีทั้งส่วนที่เป็นเมือง ส่วนที่เป็นชุมชนนะคะ

เพราะฉะนั้นช่วงคนกรุงเทพฯ ไว้ก่อนเลย อย่าเพิ่งไปพูดถึงเรื่องคนกรุงเทพฯ นะคะ เคี้ยวค่อยให้เขาไปว่ากันเอาเอง

คราวนี้เรามาดูระดับชาติในระดับชาติ ใ้ข้างหน้าที่กำลังทำงานอยู่ทุกวันนี้ มันไม่ใช่ตัวจริงนะคะ เขาเรียกคณะกรรมการยุทธศาสตร์ อันนี้เขามีหน้าที่ที่จะมาทำเฉพาะเรื่องพื้นฐานก่อนนะคะ ตัวจริงเรียกว่าคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีแห่งชาติ ยังไม่ได้ตั้งนะจำนวน ๓๕ คน นะคะ ๓๕ คนมาจากไหนคะ ๓๕ คน ก็โดยตำแหน่งไปแล้ว ๕ ก็คือ ประธาน รองประธานอีก ๔ นะคะ ประธานก็คือท่านนายกฯ รองประธานอีก ๔ ก็มาจากกระทรวงที่เกี่ยวข้อง ๓ กระทรวง คือ ๑) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ๒) มหาดไทย แล้วก็ ๓) สำนักนายกฯ

ท่านที่ ๔ ก็คือเป็นเลขาธิการสำนักนายกฯ เพราะฉะนั้นรวมทั้งหมดก็เป็น ๕ ก็จบ แล้วก็จะมีอีก ๑๐ นะคะ อีก ๑๐ มาโดยตำแหน่ง ก็คือปลัดกระทรวงทั้งหลายทั้งสิ้น แล้วก็อะไรทั้งหลายทั้งสิ้นที่เห็น ก็ทั้งหลายทั้งสิ้นก็จะมี

- กระทรวงมหาดไทย
- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- สำนักนายกรัฐมนตรี
- สำนักงานกฤษฎีกา
- คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- สำนักงานประมาณ
- สำนักกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
- สภาสตรีแห่งชาติ

หลายคนตั้งคำถามว่าไอ้ที่มาทั้งหมดมันเป็นข้าราชการทั้งหมด ไอ้สภาสตรีไม่ใช่ข้าราชการทำไมมาตกอยู่ในนี้ด้วยนะคะ บางคนกึ่งๆ เหมือนกันนะคะ เพราะฉะนั้นตั้งนี้ก็มาอีก ๑๐ นะคะ ก็เป็นเท่าไรหรือนะคะ ๑๕ นะคะ อีก ๒๐ มาจากไหน

อีก ๒๐ นะคะ ๑๕ คนจะมาจากองค์กรสตรีต่างจังหวัดส่งตัวแทนเข้ามา แต่เป็นตำแหน่งแต่งตั้งนะคะ มีการแต่งตั้งเข้ามา แล้วเดี๋ยวอีก ๕ ท่านก็เป็นพวกผู้เชี่ยวชาญเหมือนเดิมนะคะ คราวนี้ถามว่าวิธีจัดการผู้เชี่ยวชาญทำยังไงนะคะ ในระดับชาติ เขาก็ให้ประธานเป็นคนแต่งตั้ง ในระดับจังหวัด เขาก็ให้คณะกรรมการพัฒนาบทบาทสตรีแห่งชาติทั้ง ๕ คน เป็นคนแต่งตั้งนะคะ ในระดับตำบลเขาก็จะให้คณะกรรมการระดับจังหวัดเป็นคนแต่งตั้งนะคะ ก็มีข้อเสนอว่าเราภายใต้ในระบบประชาธิปไตย เราอยากขอตรงนี้ว่าให้เป็นระบบสรรหาได้ไหมนะคะ ผู้เชี่ยวชาญทั้งหลายที่คิดว่าตัวเองอยากเข้าไปช่วยทำตรงนี้ให้เขาสมัคร และให้เขามีคณะกรรมการสรรหา แล้วก็มาเลือกกันนะ

ตอนนี้ในระยะเบียบก็คือบอกว่าประธานเป็นคนแต่งตั้ง คือสรรหาเสร็จแล้วประธานก็แต่งตั้งก็ไม่เป็นไร ก็ยังอยู่ในระยะเบียบอยู่นะคะ เพราะฉะนั้นตรงนี้ก็ยังเป็น โอกาสที่ถ้าเรายังสนใจก็พูดคุยนะคะกับทางสำนัก

รัฐมนตรีกระทรวงสำนักนายฯ ซึ่งเป็นคนดูแลตรงนี้อยู่ ได้อยู่ นะคะ อันนี้ก็พูดไปแล้วนะคะ คราวนี้เขาก็ยังมี กรรมการบริหารกองทุนอีก ๑๐ นะคะ ซึ่งตรงนี้ก็ยังไม่ได้บอกว่ามาอย่างไรนะคะ แล้วก็คณะกรรมการประเมินผล กองทุน ๑๐ คน ซึ่งตรงนี้ก็จะต้องคุยกัน อันนี้ก็จะเป็นโครงสร้างที่จะให้เห็น

ทีนี้ก็คิดว่าอย่างนี้นะคะ มี ๒-๓ ประเด็นที่อยากจะเสนอ นะคะ คือ ก็พยายามที่จะไปศึกษาว่ามีใครวิจัย บ้างในเรื่องกองทุนหมู่บ้านว่าที่ผ่านมาผ่านไปเป็นอย่างไรนะคะ ก็ไปพบงานวิจัยของคุณฉนิ บางประกาศ ศึกษา เรื่องกองทุนหมู่บ้านที่มีผลกระทบต่อสตรี นะคะ ก็เลยคิดว่าเราจะทำกองทุนสตรี หนึ่งเราต้องไปศึกษาซะก่อน ว่าไอ้กองทุนอื่นๆ อีก ๒๐ กองทุนในชุมชนนะคะ ทำแล้วมีจุดอ่อนจุดแข็งอย่างไร แล้วกองทุนสตรีควรจะ ไปต่อ ยอดจากตรงนั้นนะคะ อะไรที่เป็นจุดอ่อนเราก็อย่าไปทำ อะไรที่เป็นจุดแข็งเราก็ไปทำเป็นจุดเรียน คราวนี้เขา ก็พบว่าหลายเรื่องหลายราวเลย บทเรียนจากกองทุนหมู่บ้าน เช่น ผู้ด้อยโอกาส ผู้หญิงเข้าไม่ถึง การเข้าไม่ถึง นะคะ

ยกตัวอย่างเช่น คนที่เขาไปทำงานที่ต่างประเทศ เขาก็ไม่ให้กู้ เพราะบอกว่าไม่มีปัญหาจะจ่าย คืนนะคะ แล้วกองทุนหมู่บ้านเขาก็เน้นในเรื่องของกลุ่มก้อนมากกว่าที่จะตัวบุคคล แต่ปัญหาของสตรีใน กองทุนหมู่บ้าน เป็นปัญหาเรื่องการกู้ในระดับบุคคลนะคะ มันไม่ใช่เรื่องของกลุ่มก้อน อันนั้นก็ปัญหา นะคะ แล้วก็จะระงับเงินมันก็สิ้นนะคะ แล้วก็ยังมีปัญหาว่าบางคน บางหมู่บ้าน คณะกรรมการก็ไปเอาเงินออกมา แล้วมาปล่อยกู้ดอกเบี้ยที่สูงกว่าอย่างนี้นะคะ เพราะฉะนั้นนี่คือประเด็นที่เป็นปัญหาทั้งสิ้น ซึ่งคิดว่ากองทุน สตรีไม่ควรจะไปเดินซ้ำอย่างนี้นะคะ

แล้วก็ก็มีประเด็นเรื่องผลกระทบก็คือว่าผู้หญิงส่วนใหญ่เป็นคนแบกรับหนี้ แล้วหนี้ก็พอกพูนขึ้น ยืม กองทุนมาแปะกองนี้ หมุนกันอยู่อย่างนี้นะคะ เป็นภาวะที่หนักมากสำหรับผู้หญิงนะคะ แล้วสุดท้ายก็เกิด ความเครียด แล้วก็เกิดปัญหาของการที่มีผลกระทบต่อครอบครัว มีอะไรอย่างนี้นะคะ แล้วก็เกิดการหย่าร้าง อันนี้งานวิจัยเขาก็เจอ นะคะ มีผลต่อสุขภาพกาย สุขภาพจิตของผู้หญิงนะคะ ทีนี้ทำให้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น ก็ ทำให้วัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งตั้งไว้ดีเหลือเกิน ให้เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียน ให้เป็นอะไรอย่าง นี้นะคะ ทำให้วัตถุประสงค์ของลดค่าใช้จ่าย สร้างงานอะไรอย่างนี้ ทำให้ชุมชนเข้มแข็งมันก็ไม่เป็นไปตามนั้น เห็นไหมคะ วัตถุประสงค์ดีเหมือนกองทุนพัฒนาสตรี แต่พอการปฏิบัติมันดี มันก็นำไปสู่ปัญหา นะคะ เพราะ ฉะนั้นสิ่งที่กำลังเป็นห่วงกองทุนพัฒนาสตรี ไม่ได้ห่วงในเรื่องหลักการ ดีมาก วัตถุประสงค์ แต่ห่วงในเรื่อง ว่าเมื่อลงสู่การปฏิบัติแล้วมันจะเป็นอย่างนั้นได้หรือไม่ นะคะ

ทั้งนี้ก็ขอพูดประเด็นสุดท้ายในเรื่องของข้อเสนอแนะ ก็เข้าที่รับสภาฯ เขาก็เห็นด้วยหมดว่า กองทุน นี้ไม่ควรจะรีบร้อน ไม่ควรที่จะรีบร้อนในแง่อะไร หนึ่ง เรื่องสมาชิกเปิดไปก่อน ยังไม่ต้องมีการปิด เปิดไป เรื่อยๆ นะคะ ในขณะที่เดียวกันเราพบว่ามีปัญหาเรื่องการสื่อสาร กชน. ซึ่งตอนนี้ได้รับมอบหมายให้รับสมาชิก กชน.เองยังงงๆ เลยนะคะว่าทำอะไร คนที่ไปสมัครสมาชิก ไปถามคำถามเขาก็ตอบไม่ได้ เขาก็งงๆ นะคะ เพราะฉะนั้นมันก็จะมีความอย่างท่าน ส.ส.ท่านหนึ่งที่อยู่พะเยาท่านก็บอกว่า ในบางตำบลในเขตพื้นที่ท่าน ชาวบ้านก็ตั้งกันเรียบร้อยหมดแล้ว เป็นกรรมการเป็นอะไรเรียบร้อยหมดแล้ว ถ้าคนที่ไม่เข้าใจเขาจะไปบอก ว่าเห็นไหม ส.ส. ไปทำให้มัน แต่จริงๆ แล้วท่านไม่ได้เกี่ยวข้องกับนะคะ ท่านก็ไปถามว่าทำไมตั้งกันเร็วอย่างนั้น นะคะ มันก็จะมีความเล็กๆ น้อยๆ เหล่านี้นะคะ

เพราะฉะนั้นอันนี้มันสะท้อนบอกอะไร ไอ้ปัญหาเหล่านี้มันบอกว่าข้อมูลมันยังลงไม่ถึงพื้นที่ คนยังไม่รู้เรื่อง เพราะฉะนั้นไอ้การที่คนนะจะไปตั้งกรรมการไว้เรียบร้อยแล้ว บางทีเปิดบัญชีอีกทั้งที่เขายังไม่ได้ออกระเบียบมาเลยว่าจะบริหารกองทุนกันยังไงนะ บางทีก็เข้าใจว่า โอ๊ย รัฐบาลที่ฉันเลือกไปนะ เพราะฉะนั้นกองทุนนี้สงสัยจะเอากลับมาให้พวกเราแน่ๆ นะคะ ก็ไปเปิดรับเฉพาะสมาชิกของพวกเขาตัวเอง จะเสียอะไรก็ช่าง อันนี้ก็เป็นการเข้าใจผิดทั้งสิ้นนะคะ กองทุนนี้ไม่มีสินะคะ เป็นของผู้หญิงทุกคนนะคะ เพราะฉะนั้นก็เลยเสนอไปว่าให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์รับตั้งคณะกรรมการระดับชาติขึ้นนะคะ เพื่อที่จะให้คณะกรรมการระดับชาติจะสามารถเอาเงินส่วนหนึ่งของกองทุนออกมา แล้วมาจัดให้มีการพูดคุยกันทั้งประเทศนะคะ ผ่านกรมพัฒนาชุมชนก็ได้ เพราะบางคนเขาบอกว่ากรมพัฒนาชุมชนนะคะใกล้ชิดกับชาวบ้านที่สุด แล้วให้ไปทำความเข้าใจ เมื่อเข้าใจแล้วทุกคนจะได้มารับสมาชิก สมาชิกยังไม่ควรปิด ควรจะเปิดไว้ก่อน เปิดไปเรื่อยๆ นะคะ

อีกประเด็นหนึ่งที่เสนอไว้ก็คือว่า อยากให้ลงไปทำการศึกษาก่อน อย่าเพิ่งทำนะคะ ลงไปศึกษาให้เข้าใจก่อนว่า เช่น จะไปทำให้ผู้หญิงมีโอกาสทางเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น เศรษฐกิจจะอะไรที่ผู้หญิงต้องการ ถูกไหมคะ สมมติจะไปให้เขากู้ดอกเบี้ยต่ำ ต้องไปดูว่าผู้หญิงต้องการกู้จริงหรือเปล่า แล้วต้องการกู้ในลักษณะกลุ่มหรือต้องการกู้ในลักษณะตัวบุคคล แล้วกองทุนอีก ๒๐ หมู่บ้านที่เปิดให้กู้ ครอบคลุมเวลานั้น เขาทำอะไรกันนะคะ เพราะฉะนั้นสุดท้ายจากการศึกษาที่อาจจะพบว่าจริงๆ แล้วกองทุนนี้ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องเป็นกองทุนให้กู้ก็ได้ไหมคะ เพราะฉะนั้นเสนอรัฐบาลว่า อย่าเพิ่งทำนะคะ ใจเย็นๆ ลงไปศึกษาให้เข้าใจซะก่อนนะคะ แล้วก็อีกอันหนึ่งก็คือว่า ในส่วนของผู้เชี่ยวชาญก็อย่างที่บอก ขอให้เป็นระบบสรรหานะคะ แล้วก็ให้เขาสมัครเอานะคะ อันนี้ก็ยังสามารถได้อยู่นะคะ แล้วก็ที่สำคัญคืออย่าเพิ่งทำทีเดียว ๗๗ จังหวัดนะคะ ขอให้ทำเป็นนำร่องซะก่อนซักภาคละ ๒ จังหวัดนะคะ ๕ ภาคก็เป็น ๑๐ จังหวัด แล้วมาถอดบทเรียนนะคะว่าที่ทำไปเจอปัญหาอะไร เป็นยังไงนะคะ แล้วก็มาปรับก่อนที่จะไปทำระดับชาตินะคะ แล้วก็ในการทำตรงนี้ขอให้มีการติดตามแล้วก็ศึกษา ซึ่งก็ไม่อยากเพราะเรามีสถาบันการศึกษาในท้องถิ่นมากมาย ก็ให้สถาบันการศึกษาเป็นคนไปติดตาม แล้วก็ไปศึกษานะคะ

แล้วก็ข้อเสนอสุดท้ายจากเวทีสภาฯ เมื่อเช้าก็ เมื่อรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนแล้ว ที่เขาทำก่อนหน้านี้นะคะ ขอให้สรุปประมวล แล้วก็มาประชุมร่วมกับองค์กรที่ทำการพัฒนาสตรีจริงๆ นะคะ กับผู้เชี่ยวชาญด้านสตรีอีกรอบหนึ่งได้ไหม เพราะว่ามีผู้เข้าฟังบอกว่าองค์กรที่มานั้นไม่ใช่องค์กรสตรี เช่น ศิษย์เก่าสตรีศรีตรังอะไรอย่างนี้นะคะ ซึ่งมันไม่ หรือสภากาชาดอะไรก็ไม่ทราบนะคะ ซึ่งองค์กรเหล่านี้ไม่ใช่องค์กรที่ทำงานเพื่อการพัฒนาสตรีจริงๆ อาจจะเป็นองค์กรสตรีแต่ไม่ได้ทำประเด็นเรื่องสตรีนะคะ เพราะฉะนั้นเขาก็บอกว่าให้เอามาคุยกันก่อนได้ไหมนะคะ มาฟังความคิดเห็นกันก่อนนะคะ เพราะฉะนั้นที่สำคัญก็คือว่า ถ้ากองทุนนี้เป็นกองทุนที่มีความเป็นธรรมนะคะ แล้วก็โปร่งใสนะคะ มันจะไม่ทำให้เกิดความแตกแยกในพื้นที่เด็ดขาดนะคะ ความแตกแยกมันจะเกิดขึ้นที เมื่อมีลักษณะของความไม่เป็นธรรมและโปร่งใสนะคะ ขอขอบคุณ

คุณพรสม เปาปราโมทย์: ขอบพระคุณพี่ชินะคะ เอ่อ เรื่องของกองทุนเป็นเรื่องที่หลายฝ่ายกำลังบอกว่ามันจะทำให้เกิดความเข้มแข็งหรือความแตกแยกของกลุ่มผู้หญิงกันแน่ แต่จริงๆ ถ้าฟังดูมันก็ยังมียุทธศาสตร์ที่เราจะเข้าไปช่วยกันปรับนะคะ เพื่อที่จะให้กองทุนมันมาเป็นเครื่องมือที่แท้จริงนะคะในการทำงานของผู้หญิงเพื่อที่จะเสริมสร้างความเสมอภาคหญิงชาย สร้างศักยภาพของผู้หญิง รวมทั้งสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนสังคมด้วยนะคะ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของเศรษฐกิจหรือสังคมจริงๆ แล้วต้องรบกวนพี่เม่ออีกนิดนึง เพราะว่าคุณศิริพร ทราบว่าจะต้องไปขึ้นเครื่องไปลงเชียงใหม่เพื่อที่จะกลับไปลำปางนะคะ เพราะฉะนั้นคงต้องขอเวลาให้คุณศิริพรสรุปอีกสักนิดนึงตบท้าย เผื่อมีอะไรหลงค้างอยู่แต่ว่าอย่างไรก็ตาม ไม่ทราบมี ถ้ามีใครที่มีคำถาม จะถามคุณศิริพรก็อาจจะต้องฉวยโอกาสในช่วงนี้นะคะ ก่อนคุณศิริพรจะไปขึ้นเครื่อง ไม่ทราบจะมีคำถามอะไรสำหรับเฉพาะตัวคุณศิริพรก่อนไหมคะ มีไหมคะ ถ้ายังนึกไม่ออกก็เชิญคุณศิริพรสรุปนิดนึงก่อนนะคะ

คุณศิริพร ปัญญาแสน: คะ ขอบคุณ แล้วก็ต้องขออภัยจริงๆ เนื่องจากว่าเราต้องขอภัยต้องกลับพื้นที่ เพราะว่าเตรียม ช่วงนี้หมอกควันก็เยอะด้วยนะคะ ต้องไปดับไฟป่าคะ ต้องรีบกลับ ก็คิดว่าในเรื่องของผู้หญิงในเรื่องของการเป็นผู้นำ แล้วก็การทำงานของเราเองในหลายมิติ เพราะฉะนั้นเรื่องของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีก็จะเป็นอีกอันหนึ่ง งานที่จะเข้าไปเพิ่มเติมในพื้นที่ เพราะฉะนั้นก็อยากให้เราไปทบทวนตัวเองทุกกลุ่มนะคะว่า ณ วันนี้เราอยู่จุดไหนของกองทุน แล้วเราอยากจะให้กองทุนเป็นยังไง ซึ่งบางอันท่านอาจารย์ชีได้บอกแล้วว่าเรายังทำอะไรทันนะ อย่างเช่น คณะกรรมการต่างๆ นะ ก็อยากให้เราไป เพราะฉะนั้นอะไรก็ตามแล้วแต่ที่พวกเราทำ ภารกิจใด เรื่องใดก็ตามแล้วแต่ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของความรุนแรงในครอบครัว ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในชุมชน ที่มีสาเหตุมาจากการดื่มเหล้าก็ดี การทุบตีก็กั๊กอะไรก็ตามแล้วแต่ หรือแม้กระทั่งในเรื่องของการเปลี่ยนแปลงที่มันเกิดขึ้น ซึ่งเป็นสถานการณ์ปัจจุบันที่พวกเราต้องตามให้ทัน

การสร้างพลังของผู้หญิงเอง ดิฉันคิดว่าในเรื่องของการสร้างแนวคิดเป็นเรื่องใหญ่ เพราะฉะนั้นถ้าหากผู้หญิงเรามีแนวคิดในการที่จะปรับเปลี่ยนสังคมสู่สังคมเสมอภาค เราก็อย่างหนึ่งในการที่จะทำให้สังคมมันเกิดความไม่เสมอภาค แล้วก็เกิดความรุนแรง เพราะฉะนั้นเริ่มจากพวกเรานะคะ ใครที่ยังไม่ได้ก้าว ก็อยากจะให้ก้าวด้วยตัวเอง ในเรื่องของการสร้างสังคมสู่ความเท่าเทียม โดยเริ่มจากกองทุนนี้ก็ได้นะคะว่าจะทำยังไงให้เรื่องของกองทุนนี้ ไม่ใช่เรื่องของเงินกู้ สองมันต้องไปพัฒนาสติปัญญาลูกหลานเรา ที่เป็นทั้งผู้หญิงที่อยู่ในทุกภาคส่วนของสังคมให้ได้ หรือแม้กระทั่งในเรื่องของการเรียนรู้ต่างๆ ที่มันจะเกิดขึ้นในชุมชนภายใต้เงินกองทุนเหล่านี้ที่มันเกิด ทำแล้วมันเกิดการเปลี่ยนแปลง เกิดแล้วมันเกิดสติปัญญาในการที่จะขับเคลื่อนสังคมไปในทิศทางที่มันควรจะเป็น

และอีกประเด็นหนึ่งที่ดิฉันฝากมากที่สุด ก็คือเรื่องของการสมานฉันท์ในชุมชน เราก็อย่าไปเป็นหนึ่งในบุคคลเหล่านั้น ที่จะทำให้สังคมเกิดความร้อนแรงขึ้น เราก็คงไม่ไปเติมเชื้อ แต่ว่าอยากจะทำให้มันปรองดองได้ แต่ต้องเริ่มจากตัวเรา เริ่มจากพฤติกรรมของตัวเอง แล้วสังคมมันจะอยู่ได้ การขับเคลื่อนใดๆ ก็แล้วแต่นะคะ เราจะไปหวังว่าใคร คนใดที่จะมาปรับแก้ได้ถ้าเราไม่เริ่ม ขอบคุณคะ

คุณพรสม เปาปราโมทย์: ขอบพระคุณค่ะ ขอเสียงปรบมือให้คุณศิริพร เดินทางปลอดภัยนะคะ ค่ะ
ขอบพระคุณมากค่ะ ก็ทิ้งท้ายไว้ให้พวกเรา นะคะ มีความหวังในการทำงานร่วมกัน ที่นี้พูดถึงเรื่องการทำงาน
ของผู้หญิงเก่งไปแล้ว ซึ่งเป็นเครื่องมือ กองทุนซึ่งเป็นเรื่องของประเทศไทยนะคะ ขณะนี้มันมีประเด็น Hot
อีกประเด็นหนึ่ง ซึ่งบางทีเราก็กลึมๆ นะคะ ว่ามันกำลังจะมากกระทบกับชีวิตของคนไทยทั้งประเทศนะคะ ก็คือ
เรื่องของการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งจริงๆ มันกระทบคนทั้งประเทศก็จริง แต่มันก็จะมีมุมบางมุม ซึ่ง
กระทบกับผู้หญิงซึ่งมีความแตกต่างกันไปนะคะ แล้วก็วันนี้ ดร.เมทีนี พงษ์เวช นะคะ ก็จะมาวิเคราะห์ให้
ฟังนะคะว่า การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน นอกจากมันจะกระทบกับคนทั้งประเทศในแง่มุมมองต่างๆ แล้ว ใน
ประเด็นของผู้หญิงมีอะไรที่จะมากกระทบ แล้วก็ต้องนำไปสู่การเตรียมความพร้อมนะคะ ที่จะเข้าสู่
ประชาคมอาเซียน เพื่อไม่ให้ประเทศไทยเสียโอกาสนะคะ ทั้งๆ ที่จริงๆ การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เรามุ่งหวัง
ว่าจะให้มันเป็นโอกาสนะคะของคนทั้งประเทศและโอกาสของผู้หญิงด้วยนะคะ แต่ว่าจะเตรียมความพร้อม
อย่างไร เพื่อที่จะเตรียมรับสถานการณ์ดังกล่าว นะคะ ก็ขอเรียนเชิญพี่เมเนะคะ ซึ่งได้ข่าวว่าทำการบ้านมา
ขอบพระคุณมากเลยคะ

ดร.เมทีนี พงษ์เวช: ค่ะ ก็ต้องขอบพระคุณมากค่ะ ที่ชวนมากให้คุยนะคะ แล้วก็ต้องขอโทษด้วยนะคะ
ที่มาช้า ที่มาช้าก็คือมีสาเหตุ นอกเรื่องนิดนึงนะคะว่า บ้านพักถูกฉีกอยู่ที่ดอนเมืองนะคะ แล้วเราก็อยู่ในน้ำ
เมตร ๒๐ เกือบ ๒ เดือน ด้วยกัน เพราะฉะนั้นความเสียหายก็ค่อนข้างมหาศาล ประมาณการณ
ค่าเสียหายประมาณ ๑๓ ล้านบาท ในพื้นที่ ๒๑ ไร่ ๓๖ ไร่ ๘ หลัง เพราะฉะนั้นเผอิญวันนี้เป็นวันที่ประธาน
มูลนิธิ Nippon Foundation ซึ่งเราขอการสนับสนุนในการซ่อมแซมมา แล้วเรามีเวลาแค่ครึ่งชั่วโมง ตอน
บ่ายโมงถึงบ่ายโมงครึ่ง ก็เลยต้องไปพบนิคเนะคะเพื่อให้ได้เงินค่าซ่อมแซมนะคะ ขณะนี้เรียนว่าเริ่ม
ปฏิบัติงานแล้วนะคะ เพราะฉะนั้นถ้าเกิดมีเคสอะไรที่จะส่งต่อมาที่บ้านพักได้เลยคะ เริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคมนี้
แล้วนะคะ

ที่นี้จากกองทุนพัฒนาแล้ว ก็ไประดับอินเตอร์หน่อยนะคะ ก็คือการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พวกเราก
คงทราบกันดีเพราะว่าก็มีได้ยินอยู่เรื่อยๆ นะคะ ว่าในอีก ๑ ปี ข้างหน้า ๒๕๕๘ ก็จะเป็นปีที่มีการรวมเป็น
หนึ่ง ที่นี้ในแง่ของอาเซียนจริงๆ มันผูกพันกันมากก็เป็นเวลา ๔๐ กว่าปี เขามีการเซ็นสัญญากันตั้งแต่ปี ๒๕๑๐
ปฏิญญากรุงเทพฯ เป็นการรวมตัวกันขึ้นมา นะคะ แล้วก็สมาชิกตอนเริ่มต้นมี ๕ คน แล้วเขาก็ขยับเป็น ๑๐ คน
นะคะ สิ่งที่น่าสนใจก็คือว่า พอเรารวมตัวกันขึ้นมา เราก็ก่อนหน้าคือแต่ละประเทศเราอาจจะดูจู้จๆ ในเวที
โลกนะคะ แต่พอรวมตัวกันขึ้นมา

เรามีพื้นที่ทั้งหมด ๔.๔ ล้านตารางกิโลเมตร พลเมืองรวมของอาเซียน ๑๐ ประเทศ ๖๐๐ ล้านนะคะ
แล้วก็เศรษฐกิจรวมกันก็ค่อนข้างสูงทีเดียว แต่สิ่งที่มันเป็นอะไรที่มหัศจรรย์นิดนึงคือ ใน ๑๐ ประเทศ
สิงคโปร์เป็นประเทศที่มีความ มีรายได้ มีการพัฒนาเศรษฐกิจสูงมากนะคะ คือรายได้เฉลี่ยของเขาประมาณ
๒๐,๐๐๐ กว่าเหรียญสหรัฐต่อปี นะคะ ต่อคน ในขณะที่บางประเทศของเราทั้งพม่า เวียดนาม ลาว ถั่วเฉลี่ย
อยู่ที่ ๕๐๐ เหรียญนะคะ มันผิดกันเยอะมาก แต่ตรงนี้เราจะประคองไปด้วยกันนะคะ อันนี้ก็เป็นส่วนหนึ่งที่

เป็นองค์ประกอบ ที่นี้ในส่วนของการเป็นประชาคมอาเซียน คือเขามีการคุยกันมาแล้วตั้งประมาณปี ๒๕๔๖ แล้วก็คุยกันว่าจะต้องรวมตัวกันเป็นประชาคมเพื่อการต่อรองนะคะ ในเวทีโลก เพราะว่าการแข่งขันมันค่อนข้างสูงมาก พอฟังอย่างนี้เรารู้แล้วว่ามุมมองที่เขามองคือใช้เศรษฐกิจเป็นมมนานะคะ

เพราะฉะนั้นเขาก็คุยกันมาจะต้องรวมตัวกันให้ได้ในปี ๒๕๖๓ นะคะ ซึ่งก็อีกหลายปี แต่ไปๆ แล้วไม่ทันนะคะ เพราะวาระระบบเศรษฐกิจมันไปเร็วมาก แล้วก็หาอำนาจอย่างจีน อย่างอินเดีย ก็จ่ออยู่ตรงหน้านี้ เพราะฉะนั้นเพื่ออำนาจการต่อรองก็เร่งขึ้นว่าจะต้องรวมเป็นหนึ่งในอีก ๓ ปี ข้างหน้าคือ ๒๕๕๘ มันก็เป็นเรื่องเข้ามาใกล้ตัวนะคะ จริงๆ ถามว่ารวมตัวกัน พูดให้ง่ายๆ ภาษาชาวบ้านก็คือว่า มาเป็นครอบครัวเดียวกัน นั่นแหละ รวมกันเป็นหนึ่งใน ๑๐ ประเทศ ที่นี้สิ่งที่มันจะเกิดขึ้นตามมาจริงๆ มันมีพัฒนาการมาตลอดระยะเวลาอยู่แล้วนะคะ ตั้งแต่มีการกบฏตร เขามีกบฏตรอาเซียนๆ เหมือนธรรมนูญ ก็เพื่อที่จะมาดูแลจัดการของทั้ง ๑๐ ประเทศ อยู่ภายใต้กบฏตรเดียวกันนะคะ อันที่สองเขามีเขตการค้าเสรีมาตั้งแต่ปี ๕๓ แล้วนะคะ แล้วก็สิ่งที่เกิดขึ้นใน ๓ ปีข้างหน้า นี่คือประชาคมอาเซียน เขาจะประกอบด้วยเสาหลัก ๓ อย่างด้วยกันนะคะ ๓ ประการ ๓ เสา เสาที่หนึ่งคือ เสาเรื่องความมั่นคงนะคะ ก็หมายความว่ามีความร่วมมือเพื่อให้ภูมิภาคนี้มีเสถียรภาพ เสาที่สองคือเสาเศรษฐกิจ ก็คือเพื่อสร้างอำนาจการต่อรองทางเศรษฐกิจนะคะ แล้วก็ดูแลร่วมกันนั่นแหละนะคะ และเสาที่ ๓ คือ สังคมและวัฒนธรรมอาเซียนนะคะ ก็คือว่าให้เราอยู่ภายใต้ในสังคมที่อยู่กันด้วยถ้อยทีถ้อยอาศัยนะคะ เอื้ออาทร มีความมั่นคงทางสังคมร่วมกันนะคะ

จริงๆ ถ้าพูดตามทฤษฎี กรอบความร่วมมือต่างๆ มันเป็นเรื่องดีทั้งนั้น เป็นเรื่องที่ทำให้เราสามารถที่จะอยู่ได้อย่างมั่นคงในมิติการทำงานทางการเมืองนะคะ สามารถที่จะอยู่ร่วมกันได้มิติทางเศรษฐกิจ แล้วก็ทางสังคม วัฒนธรรมด้วยนะคะ คือปัญหาหลายปัญหามันเกิดขึ้นข้ามชาติ มันเกิดขึ้นเชื่อมโยงกันหลายชาติ การรวมตัวกันก็น่าจะเป็นส่วนที่ช่วยได้นะคะ เพราะฉะนั้นอันนี้เป็นในเชิงทฤษฎี แต่ในเชิงปฏิบัติมันก็ยังมีอะไรที่ซ่อนอยู่ค่อนข้างมาก สิ่งที่ยากจะแบ่งปันดินนึ่งนะคะ เนื่องจากเชื่อว่าเขามองเศรษฐกิจเป็นตัวนำ และเศรษฐกิจก็เป็นตัวที่มีผลกระทบต่อชีวิตของเรามากมายมหาศาล ทุกวันนี้เราก็ต้องมีเงินใช้อะไรต่างๆ มันถูกกำหนดมาในระดับภูมิภาคนะคะ สิ่งที่ยากจะมากกระทบเรา เพราะฉะนั้นถามว่ามันดูไกลตัว แต่จริงๆ ผลที่เขาตัดสินใจกันมา มันกระทบพวกเราทุกคนอย่างช่วยไม่ได้จริงๆ

เพราะฉะนั้นการที่เขาจะมารวมตัวกันเป็นกลุ่มทางเศรษฐกิจของอาเซียน มันเป็นจุดเปลี่ยนถ่ายที่สำคัญมากๆ นะคะ สำคัญมากๆ แต่เราเหมือนกับว่าไม่ค่อยได้เข้าไปเกี่ยวพันมากนัก ก็จะเกี่ยวพันกันอยู่ในแวดวงของคนที่เกี่ยวข้อง เชื้อใหม่ล่ะ เขาประชุมกัน ๘๐๐ ครั้งนะคะ ในแต่ละปีของอาเซียน ประชุมเล็ก ประชุมน้อย ประชุมอะไรสารพัด แต่พวกเราที่เป็นประชาสังคม พวกเราที่อยู่ในองค์กรภาครัฐที่ไม่ได้เชื่อมโยงโดยตรงก็จะรู้สึกถูกออกมามีระดับหนึ่งนะคะ แต่ว่าผลกระทบค่อนข้างเยอะ

ที่นี้ในการรวมตัวกันเราจะพบเลย การค้ากันด้วยกันเองในอาเซียน มันจะใหญ่ขึ้น เพราะว่ามันจะลดอะไรต่างๆ เงื่อนไขต่างๆ ข้อจำกัดต่างๆ ค่อนข้างมาก แต่การแข่งขันจะสูงมากในระหว่างพวกเรากันเองนะคะ ในระหว่างประเทศอาเซียนเอง เขามีการเปิดเสรีการค้าแล้ว ประเทศไทยก็จะมีสินค้าที่เราได้เปรียบอยู่ และสินค้าที่เราจะต้องปรับนะคะ มันปรับตัวเพื่อให้แข่งขันได้ เขามีการเปิดเสรีภาคบริการ ๗ สาขาด้วยกันนะคะ เพราะฉะนั้นเปิดเสรีหมายความว่ามันมีการเคลื่อนตัวได้อย่างเสรีในประเทศอาเซียนด้วยกัน เพราะฉะนั้นภาค

บริการเราอาจจะมึนอะไรนะคะ นำหน้าไปนิดนึง เพราะว่าเราก่อนข้างจะได้ประโยชน์อยู่ตรงนี้นิดนึง เรามีความเข้มแข็ง

เขาเปิดเสรีด้านการลงทุนด้วยนะคะ เพราะฉะนั้นเสรีด้านการลงทุนหมายความว่า ลงทุนในประเทศระหว่างอาเซียนเอง หรือถ้าเป็นสินค้าที่ไม่ได้เปรียบ แล้วก็ฐานการลงทุนที่ประเทศเพื่อนบ้านมันอาจจะถูกกว่า อาจจะต้องย้ายจากประเทศไทยไปอยู่ในประเทศเพื่อนบ้านที่มีทรัพยากรหรือมีค่าแรงถูก เพื่อการแข่งขันกันได้นะคะ เขามีการเคลื่อนย้ายเงินทุนเสรี ตรงนี้เขายังไม่ค่อยชัดเจนนะคะ แต่ว่าในแง่ของการเคลื่อนย้ายเงินทุนยังไม่ค่อยชัดเจน แต่สิ่งที่มันจะตามมา มันก็คือค่าของเงินบาทนะคะ ที่มันอาจจะผันผวน มันดูโกลดตัวนะคะ แต่เวลาที่มันผันผวนที่มันกระทบมาถึงเรา ซึ่งอยู่ เป็นคนที่ใช้สินค้าบริโภค อุปโภคทั้งหลายคือเราต้องเข้าไปเกี่ยวข้องอยู่ รับผลกระทบโดยตรงนะคะ แล้วที่สำคัญอันหนึ่งของการรวมตัวทางเศรษฐกิจ เขาให้มีการเคลื่อนย้ายแรงงานอย่างเสรีนะคะ โดยตกลงกันในบุคลากรที่เป็นวิชาชีพ เช่น วิศวกร สถาปนิก พยาบาล หมอ ทันตแพทย์ อะไรต่างๆ เหล่านี้ ตรงนี้เป็นจุดที่สำคัญมากๆ เพราะว่ามันจะนำไปสู่การที่มีสมองไหลนะคะ หรือว่าขาดดุลในบางเรื่องแน่นอน อันนี้เป็นสิ่งที่จะเกิดขึ้นอยู่แล้วนะคะ เพราะฉะนั้นมองในแง่ของแรงงานเลย หรือซึ่งมันกระทบพวกเราทุกคนนะคะ มันจะมีการแข่งขันกันมาทีเดียว แล้วที่สำคัญก็คือ เมื่อมันมีการเคลื่อนไหวเคลื่อนย้ายได้ นายจ้างจะมีสิทธิ์ที่จะเลือกจ้าง มีสิทธิ์ที่จะกด มีสิทธิ์ที่จะทำอะไรหลายๆ อย่าง ที่เราต้องช่วยกันดูตรงนี้นะคะ

เพราะฉะนั้นสิ่งที่มันเกิดขึ้นมาท่ามกลางดูเหมือนกับจะมีการร่วมมือ แต่ขณะเดียวกันการแข่งขันระหว่างกันสูงมากทีเดียว ซึ่งพอแข่งขันสูงแล้วเงินจะไปได้ก็ต้องกลับมาดูว่าศักยภาพของประชากรมันเป็นอย่างไร ตรงนี้คะ เป็นประเด็นที่มีความรู้สึกที่ว่าถ้าเรากลับมาดูศักยภาพของประชากรในประเทศไทยนะคะ จะมีความรู้สึกเป็นห่วง เพราะอะไร เพราะว่าความไม่เสมอภาค ความไม่เท่าเทียม ที่มันทำให้ศักยภาพของประเทศที่จะต้องใช้อย่างทั้งชาย ทั้งหญิง อย่างเต็มที่ยังไม่เกิดขึ้น เพราะฉะนั้นถ้าเรามาดูศักยภาพนะคะ สิ่งที่มีมันเป็นตัวชี้วัดก็คือจะต้องดูจากรายงานขององค์การสหประชาชาติ ที่เขาทำเรื่องศักยภาพเรื่องพื้นฐานของประชากรในชาติ ทำมาตั้งแต่ปีปักกิ่งนะคะ ๒๕๓๘ เรื่อยมาทุกปี เขาดูตัวชี้วัดหลักๆ ๓-๔ ตัวเท่านั้นเอง ศักยภาพของประชากรในประเทศดูจากอะไร ถ้าคนในประเทศนั้นมีสุขภาพดี แน่แน่นอนจะเป็นกำลังที่สำคัญถูกไหมคะ เพราะฉะนั้นจะดูในมิติของสุขภาพ

มิติที่สองก็คือ การศึกษาจะไปได้ไกลไม่ไกลนะคะ ประเทศจะก้าวกระโดดไปไกลไม่ไกล แข่งขันได้ไหมในเวทีโลกก็ต้องดูที่มีการศึกษานะคะ ประชากรในการศึกษาในประเทศ แล้วก็ที่สำคัญที่มันต่อเนื่องมากก็คือมันเชื่อมโยงไปถึงรายได้นะคะ ประเทศที่มีความมั่งคั่ง ก็อาจจะมีการลงทุนไปในคุณภาพชีวิตของประชากรในชาติให้ดีขึ้น เพราะฉะนั้นเขาจะดูใน ๓ ตัว สิ่งที่น่าเป็นห่วงนะคะ สิ่งที่น่าเป็นห่วง ก็คือถ้าย้อนไปปี ๒๕๓๘ นะคะ จำได้เลยว่าประเทศไทยอยู่ในลำดับที่ ๖๑ ๖๒ ประมาณนั้น หรือ ๖๓ ไล่กับมาเลเซียประมาณ ๓ ที่นะคะ องค์การสหประชาชาติดูตัวเลขอันนี้ของประเทศต่างๆ ในโลกก็เป็นร้อย ๑๖๐ ๑๗๐ ๑๘๐ ประเทศ

พอมายปี ๒๕๔๘ สิปปปีถัดมานะคะ มาเลเซียยังอยู่ที่ลำดับที่ ๖๑ ประเทศไทยก้าวหลัง ก็คือลงมาที่ ๗๑ นะคะ คืออันนี้ไม่รู้ว่าเป็นประเทศไทยอยู่ในลำดับที่เดิมแล้วมีคนเขามาแทรกไป หรือว่าประเทศไทยถดถอยจริงๆ

ก็ไม่แน่ใจนะคะ แต่ที่มันน่ากังวลมากๆ ก็คือ ปี ๒๕๕๔ คือปีที่แล้ว ประเทศไทยอยู่ที่ลำดับ ๑๐๓ นะคะ ในขณะที่มาเลเซียยังอยู่ที่ ๖๑ นะคะ เพราะฉะนั้นเราห่างจากมาเลเซียมา ๔๐ กว่าลำดับนะคะ เพราะฉะนั้นตรงนี้เป็นตัวที่ต้องกลับมาตั้งคำถาม ประเทศไทยนั้นแหละต้องกลับมาตั้งคำถามว่า มันเกิดอะไรขึ้น ทำไมศักยภาพประชากรพื้นฐาน ซึ่งดูจาก ๓ มิติ ในเรื่องสาธารณสุข ในเรื่องการศึกษา ในเรื่องของรายได้ มันถดถอยลงขนาดนี้ ทำไมเราปล่อยให้ประเทศอื่นแซงหน้าไปนะคะ

ตอนนี้ถ้าลองดูละเอียดก็ยิ่งน่ากลัวอีกนะคะ ถ้าดูในศักยภาพในแง่ของการศึกษา คิดว่าการศึกษาลำคัญ ประเทศไทยโดยเฉลี่ย คนเรียนหนังสืออยู่ในโรงเรียน ใช้เวลาในการที่ศึกษาอยู่หญิง ชาย ไม่ต่างกันมากนะคะ หญิงอาจจะน้อยกว่านิดนึง แต่คือ ๘ ปีละ ๘ ปีนะคะ คือเวลาการศึกษาที่ประชากรไทยใช้ในการศึกษาโดยเฉลี่ย ๘ ปีเท่านั้นนะคะ ๘ ปีนี้คือ ป. ๑-๘ นะคะ เพราะฉะนั้นจริงๆ คือระดับมัธยมนะคะ ตรงนี้ถ้าเกิดว่าเราจะก้าวเข้าไปแข่งขัน ไม่ว่าในเรื่องอะไรก็ตามนะคะ มันก็เป็นต้นทุนที่ค่อนข้างจำกัดมากๆ แล้วก็เมื่อเร็วๆ นี้ท่าน ดร.กษมา ซึ่งท่านก็เคยอยู่กระทรวงศึกษา ให้ข้อมูลไว้ว่าผู้หญิงที่อายุเกิน ๒๕ ปีนะคะ ยังมีบางส่วนที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาแล้วก็พบว่า ประเทศไทยที่ผู้หญิงอายุเกิน ๒๕ ปีที่ จบปริญญาตรีมีร้อยละ ๑๑ เป็นลำดับที่ ๓ ของอาเซียนก็จริง ถัดจากสิงคโปร์ มาเลเซีย

แต่ขณะเดียวกันผู้หญิงอายุเกิน ๒๕ ปี ที่ไม่จบมัธยมจะสูงกว่าประเทศอื่นๆ ทั้งหมดนะคะ เพราะฉะนั้นมันเป็นตัวเลขที่น่ากลัวนะคะ เพราะว่าการศึกษาคือพื้นฐานจริงๆ เพราะฉะนั้นเราเองจะต้องหันกลับมาดูว่าจะทำยังไงให้ระดับการศึกษา หรือจำนวนเวลาที่เราใช้ในโรงเรียนหรือศึกษาที่มันสูงขึ้น กว่าที่เป็นทั้งชายและหญิงนะคะ แต่ผู้หญิงอาจจะต้องพยายามที่จะขยับให้มากขึ้นกว่านั้นนะคะ ในขณะที่เดียวกันผู้ที่สูงอายุ อายุเกินกว่า ๕๐ ที่อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ ๒ ใน ๓ เป็นผู้หญิงนะคะ เพราะฉะนั้นอันนี้คือต้นทุนของเราที่จะก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนนะคะ

อีกส่วนหนึ่งที่เป็นส่วนสำคัญมากๆ ก็คือเรื่องของสุขภาพนิตินึงนะคะ จากการสำรวจเด็กไทยนะคะ น้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์อยู่ ๑๑ เปอร์เซนต์นะคะ ซึ่งเป็นอัตราที่ค่อนข้างสูง คือมี ๒ ประเทศเท่านั้นเองที่เขาพันเกินเกณฑ์นะคะ ก็คือสิงคโปร์ มาเลเซีย แต่ของไทยยังอยู่ในกลุ่มของ ๓-๘ ประเทศรวมกันนะคะ วัยรุ่นที่เป็นแม่ะคะ สูงที่สุดในเอเชีย เช่นเดียวกัน เพราะฉะนั้นอันนี้ก็คือศักยภาพนะคะ สุขภาพของคนในวัยรุ่นที่จะต้องใช้เวลาไปในกระบวนการที่จะต้องดูแลดู ดูแลอะไรต่างๆ ที่จะเข้าสู่ระบบการศึกษานะคะ

ถ้าดูความเสี่ยงต่อโรคนะคะ อันนี้ก็เป็นฐานที่สำคัญ เราจะพบว่าภาวะโรคและความเสี่ยงต่อโรคของผู้ชายของผู้หญิง ๒ โรค คือ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และเอดส์นะคะ ซึ่งเป็นภาวะโรคและเป็นความเสี่ยง เพราะฉะนั้นตรงนี้ก็มีส่วนที่สำคัญเหมือนกันว่า โรคเอดส์ที่น่ากังวลก็คือ ปีใหม่แต่ละปี ติดเชื้อ ๑๐,๐๐๐ รายต่อปีนะคะ แล้วผู้หญิงติดเชื้อมากกว่าผู้ชาย เมื่อแต่ก่อนผู้หญิงติดเชื้อ HIV ๑ ใน ๔ แต่ขณะนี้ เป็น ๑ ใน ๓ นะคะ แล้วก็ในกลุ่มนักเรียน เพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๕ เป็นร้อยละ ๑๓ แล้วก็แน่นอนผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย อันนี้ก็โดยสรีระ โดยความเสี่ยงอยู่ เป็นอยู่ มีโอกาสติดอยู่มากกว่าอยู่แล้วนะคะ เพราะฉะนั้นตรงนี้เป็นประเด็นเรื่องที่เป็นที่น่ากังวลนะคะ ในมิติของสุขภาพของประชากร แล้วก็ เป็นวัยเด็กด้วย

อีกส่วนหนึ่งที่คิดว่ามันบั่นทอนและทำให้ศักยภาพไม่เต็มที่ คือเรื่องความรุนแรงที่ผู้หญิงประสบ อันนี้พวกเราทราบกันคืออยู่แล้วว่า อัตราความรุนแรงค่อนข้างสูง ตัวเลขเฉพาะกระทรวงสาธารณสุขที่หัวร้างข้าง

แตกที่โคนกันคือ ๓๓ รายต่อวันนะคะ เพราะฉะนั้นไม่นับถึงพวกห้าห้าเฉียว ไม่นับถึงประเภทอย่างอื่น ๆ นะคะ เพราะฉะนั้นตรงนี้มันจะบั่นทอนสุขภาพพื้นฐานของศักยภาพประชากรในชาติ มันมีประเด็นที่น่ากังวลอีก ก็คือ ถ้าเราหันกลับไปมองเด็กที่นั่นก็กังวลอีกหลายอย่างด้วยกันนะคะ เราจะพบเด็กที่ถูกล่วงละเมิดซึ่งไม่ถ่วงนะคะที่เขาจะฟื้นแล้วใช้ความสามารถของเขาได้เต็มตามศักยภาพ อันนั้นมันก็จะมีส่วนที่เสียไป เด็กที่เข้าสู่สถานพินิจ อาจจะเป็นผู้ชายซะเป็นส่วนใหญ่ก็จริง แต่เราจะเจอปัญหาทั้งการลักทรัพย์ การทำร้ายร่างกาย ความผิดในเรื่องของยาเสพติดค่อนข้างสูงมากนะคะ อันนี้คือตัวฐาน คือต้นทุนที่เราจะไปสู้กับนะคะกับประเทศอื่นๆ

เพราะฉะนั้นอันนี้ก็เป็นส่วนหนึ่งที่เราจะต้องหันกลับมาดูความไม่เสมอภาค ความไม่เท่าเทียมมัน อาจจะต้องเป็นประเด็นที่เราจะต้องกลับมาแก้ไข ไม่ใช่กลับมาแก้ แต่เราจะต้องลงทุนที่จะต้องแก้ไขให้ได้อย่างเต็มที่นะคะ ถ้ามองในเรื่องของการมีส่วนร่วมในแรงงาน แน่แน่นอนเรามองเห็นอยู่แล้วว่า แรงงานของเรามีปัญหาเยอะ โดยเฉพาะแรงงานนอกระบบนะคะ ที่ไม่ได้รับการคุ้มครองอย่างเต็มที่นะคะ เราพบแรงงานส่วนใหญ่ก็จะเป็นแรงงานที่ผู้หญิงมีส่วนร่วมค่อนข้างอยู่ในระดับที่ต่ำนะคะ คือ หมายความว่าในระดับ ถ้าเกิดเราแยกออกไปในระดับบริหาร ในระดับจัดการ ผู้หญิงก็จะมีส่วนร่วมอยู่ตรงนั้นน้อย แต่ในขณะที่เดียวกัน เป็นแรงงานที่อาจจะไม่ได้ใช้ฝีมือเต็มที่ อันนี้ผู้หญิงจะอยู่ในอุตสาหกรรมบางประเภทที่เป็นหลักนะคะก็จริง ก็คือ ประมาณ ๓๐ เปอร์เซ็นต์ ที่เป็นผู้หญิงอุตสาหกรรมส่งออก ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่นำเงินเข้าประเทศนะคะ แต่เป็นแรงงานที่อาจจะขาดในแง่ของ เขาเรียกอะไรนะคะ ฝีมือจะเป็นแรงงานที่มีฝีมือต่ำอยู่ตรงนั้นนะคะ เพราะฉะนั้นการดูซัพโอะไรต่างๆ การเปลี่ยนแปลงอะไรต่างๆ มันจะกระทบกับผู้หญิงมาก เพราะฉะนั้นตรงนี้มันคือส่วนที่ มันคือต้นทุนของเรา ที่เราจะก้าวเข้าไปในเวทีอาเซียน เวทีโลกนะคะ

แต่จริงๆ แล้วเวลาที่กลับมาดูเรื่องพวกนี้ ส่วนหนึ่งที่เราต้องตั้งคำถามว่านโยบายหรือการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน นโยบายทางเศรษฐกิจก็ดี ทางความมั่นคงของเขาก็ดี ทางสังคม วัฒนธรรมอะไรต่างๆ มันมีผลกระทบต่อผู้หญิง ผู้ชาย ต่างกันหรือไม่ ประเด็นตรงนี้ก็เป็นส่วนที่สำคัญมากๆ ที่เราจะต้องดู เพราะเรารู้กันอยู่แล้วว่าผลกระทบที่เกิดจากนโยบายทางเศรษฐกิจ ผลกระทบต่อความมั่นคงทางนโยบายอะไรต่างๆ มันกระทบต่อผู้หญิง ผู้ชาย ไม่เหมือนกันนะคะ แล้วประเด็นตรงนี้ก็เป็นส่วนที่เราจะต้องใช้เวลาในการจับตามองในการที่จะตาม ในการที่ร้องเรียกๆ การมีส่วนร่วมของผู้หญิงที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายตรงนั้นมากๆ นะคะ

ทีนี้สิ่งที่อยากจะเรียนนิดนึงเพราะว่า ผลงานวิจัยสำคัญนะคะ แล้วก็มีความรู้สึกว่าอยากจะให้ทั่วโลกของรัฐ กระทรวงการพัฒนาสังคมฯ โดยเฉพาะนะคะ ต้องลงทุนในเรื่องของการทำวิจัยตรงนี้นะคะว่า ผลกระทบของการที่จะเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ผลกระทบจากการค้าเสรีในกลุ่มอาเซียน มันมีผลกระทบต่อผู้หญิงอย่างไรนะคะ เพื่อที่ว่าผลกระทบในเชิงลบ จะได้ถูกปรับแก้ได้ชะก่อนที่มันจะเริ่มกระบวนการอย่างจริงๆ จังๆ เพราะว่าผลการวิจัยในหลายประเทศ ในประเทศอื่นๆ ที่ดูในเรื่องการค้าเสรีก็ดี ในเรื่องของการก้าวเข้าสู่เศรษฐกิจในยุคโลกาภิวัตน์ก็ดี เราจะพบข้อมูลว่ามันเป็นลบซะ มันดูเหมือนจะเป็นบวก ก็คือโอกาสทางการจ้างงานต่างๆ ของผู้หญิงอาจจะเพิ่มมากขึ้นก็จริงนะคะ แต่การวิจัยในหลายๆ ประเทศ ในประเทศอื่นๆ จะพบว่ามันจะมีปัญหาอยู่ ก็คือคุณภาพชีวิต มันดูเหมือนกับว่าพอมิรายได้เพิ่มมากขึ้น จะตัดสินใจได้ใน เขาเรียกอะไรคะ อิศราภาพการตัดสินใจหรือการดำเนินชีวิตในของตนเองนั้นมันไม่ได้เป็นจริงตามนั้น งานวิจัยมี

หลายอันเลยในเรื่องของการค้าเสรีในประเทศอื่นๆ ที่สะท้อนภาพว่าหลายครั้งอาจจะได้งานจริง แต่พอพัฒนาการในอุตสาหกรรมนั้นเจริญก้าวหน้ามาถึงระดับหนึ่งที่ใช้เทคโนโลยี ผู้หญิงจะเสียเปรียบแล้ว ผู้ชายเจ้าก้าวเข้ามา เพราะฉะนั้นงานวิจัยตรงนี้เป็นส่วนที่อยากจะกระตุ้นว่าผู้ที่ทำหน้าที่กลไกของรัฐนะคะ น่าจะสนับสนุนการทำวิจัยให้เห็นถึงผลกระทบของผู้หญิง ผลกระทบของการรวมตัวของอาเซียน โดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจที่มีต่อผู้หญิงนะคะ ที่มีต่อแรงงานหญิง

เพราะฉะนั้นอันนี้เป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญอยากจะถามว่าพวกเรามีความพร้อมแค่ไหนนะคะ สิ่งที่น่าสนใจก็คือ เรามีการสำรวจเมื่อ ๓ ปีที่แล้วนะคะ ว่าคนไทยรู้เรื่องเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนเป็นอย่างไร เราอยู่ในลำดับที่ ๘ จากลำดับที่ ๑๐ นะคะ แล้วถึงงานวิจัยที่เกี่ยวกับนักศึกษามหาวิทยาลัยในหมู่ประเทศสมาชิกอาเซียนก็ยืนยันว่า ระดับความรู้และความไม่ยอมรับเรื่องเพื่อนบ้านนะคะ มีค่อนข้างมากทีเดียว อยู่เกือบลำดับโหล่นะคะ ก็คือเพราะฉะนั้นจริงๆ แล้วดูเหมือน โกลด์ตัว แต่มันเป็นเรื่องที่โกลด์ตัวมากๆ นะคะ ที่นี้เรื่องการเตรียมพร้อมของประเทศไทยในแง่ของการศึกษาจริงๆ ก็ดูเหมือนกับการเตรียมพร้อมเพราะกระทรวงศึกษาก็มีคณะกรรมการระดับชาติขึ้นมาเพื่อขับเคลื่อนในเรื่องของความร่วมมือทางการศึกษานะคะ เขาก็มีการพูดถึงหลักสูตรอาเซียนศึกษานะคะ กฎระเบียบต่างๆ ที่จะต้องให้ความรู้ นะคะ เครือข่ายระหว่างสถาบันการศึกษา เขามีตรงนั้นนะคะ

เพราะฉะนั้นเขามองตรงนี้ก็เป็นส่วนหนึ่งที่เกี่ยวข้องกัน แล้วคิดว่าได้มีการตัดสินใจเปลี่ยนระบบเปิดเทอม ปิดเทอมไปแล้วด้วยนะคะ เพื่อให้สอดคล้องตรงกัน เพื่อประโยชน์ในการจ้างงานนะคะ เพราะฉะนั้นสาขาที่น่าจะมีอนาคต ถ้าดูจากการเปิดการค้าเสรีหรือรวมทางเสาหลักทางเศรษฐกิจของเขาก็คือด้าน โลจิสติกส์ และการขนส่งนะคะ กฎหมายระหว่างประเทศอาจจะเป็นสาระสำคัญที่จะใช้ประโยชน์ได้ อันนี้เป็นภาพรวมๆ นะคะ แต่ในในเรื่องของสิ่งที่มันเสี่ยงไม่ได้เลย คือในเรื่องของภาษานะคะ ว่าภาษาอังกฤษจะเป็นภาษากลางของอาเซียนนะคะ ตรงนี้จำเป็นจะต้องใช้ทักษะการสื่อสารที่ต้องเตรียมพร้อมนะคะ เพราะฉะนั้นสิ่งที่มันน่ากลัวของประเทศไทยคือ มองไม่เห็นวิสัยทัศน์นะคะ มีแต่นโยบายว่าให้พูดภาษาอังกฤษในโรงเรียน ๑ วัน ใน ๑ สัปดาห์นะคะ แต่เวียดนามประกาศวิสัยทัศน์ชัดเจนเลยว่า ในอีก ๑ ปีข้างหน้า คนเวียดนามจะใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างดี

ประเทศไทยคงจะต้องหันกลับมาดูเพราะว่ามันจะเป็นข้อได้เปรียบ เสียเปรียบนะคะ ผู้หญิงเรานะคะมีความเก่งในเรื่องภาษา จะมีความขยันมากอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นการเตรียมตัวในส่วนนี้อาจจะเป็นเรื่องสำคัญนะคะ ในเรื่องของการเคลื่อนย้ายแรงงานสำคัญมากๆ เลยนะคะ แล้วก็จะกระทบต่อผู้หญิงหนักกว่าผู้ชายนะคะ ประเทศต่างๆ คงจะต้องเตรียมในเรื่องของการเคลื่อนย้ายแรงงาน แล้วเรามองเห็นง่ายๆ เลย ในสายวิชาชีพพวกนี้นะคะ การย้ายขับเคลื่อนออกไปสู่สิงคโปร์ ไปสู่มาเลเซีย ซึ่งมีค่าตอบแทนอาจจะอยู่ในระดับที่สูงกว่าเราจะเห็นได้ชัดเจนนะคะ แต่ในขณะที่เดียวกันแรงงานด้านอื่นเขาก็จะเคลื่อนเข้ามาประเทศไทย ก็อาจจะมาแย่งแรงงานของประเทศไทยด้วยเช่นกันนะคะเวลาที่มันเปิดไปมากๆ นี้ เพราะฉะนั้นการเตรียมตัวตรงนี้ก็มีส่วนที่สำคัญมากๆ นะคะ

ในขณะที่เดียวกัน การทำงานในวัฒนธรรมที่แตกต่างนะคะในอาเซียน มันก็ต้องเป็นเรื่องที่จะต้องมีการเตรียมตัวด้วย ในขณะที่เดียวกันการบริหารงานบุคคลที่มันมีความแตกต่างหลากหลาย มันก็คงจำเป็นจะต้อง

เกิดขึ้นเช่นเดียวกัน แรงงานนอกระยะ ประเทศไทยคงจะต้องดูแลแรงงานที่ไม่มีฝีมืออยู่ตอนนี้เพื่อที่จะทำอย่างไรให้เขาก้าวตามทันขึ้นได้ ขยับขึ้นได้ ซึ่งตรงนี้ก็กลุ่มผู้หญิงเลย เป็นกลุ่มผู้หญิง เป็นกลุ่มใหญ่เลย แรงงานต่างด้าว แรงงานนอกระบบนอกระยะที่ต้องได้รับการคุ้มครองซึ่งเราก็จะต้องยอมรับว่าเป็นแรงงานผู้หญิง ก็ในสัดส่วนค่อนข้างมากนะคะ เพราะฉะนั้นการที่เราจะต้องเรียกร้องหรือจะต้องดูแลกันตรงนี้ก็เป็นส่วนที่สำคัญ แล้วถ้าผู้หญิงไม่ดูแลด้วยตัวเอง ก็คงลำบากที่จะให้คนอื่นมาดูแลนะคะ

เพราะฉะนั้นการดูแล การคุ้มครองแรงงานข้ามชาตินะคะ ครอบครัวของเขาอันนี้ก็สำคัญนะคะ ในเรื่องของการทำงานก็เป็นเรื่องที่สำคัญเช่นเดียวกัน ส่วนหนึ่งที่สำคัญคือการสร้างจิตสำนึกอาเซียนนะคะ หลายครั้งถ้าเพื่ออ่านเข้าไปในอะไรต่างๆ นะคะ เราจะพบว่าคนไทยจะมีความรู้สึกที่เราเคยเป็นเอกราช เราเคยเป็นฝายนำนะคะ แต่ตัวเลขต่างๆ เมื่อกี้ที่ยกมาให้มัน ไม่ได้บอกอย่างนั้นเลย มันอาจจะเคยนำ แต่เราต้องกลับมาเหมือนกันนะคะ ใครๆ ก็บอกว่าเวียดนามหายใจจดหลังเราอยู่แล้ว แล้วอีกหน่อยเขาแข็งแรงแน่นอนนะคะ เพราะฉะนั้นการที่จะต้องดูแลกันในส่วนนี้เป็นส่วนที่สำคัญมากๆ นะคะ

แต่ในขณะที่เดียวกันการสร้างจิตสำนึกที่เรากำลังอยู่ร่วมกัน เพราะว่าเรามองเห็นเลยว่าปัญหาหลายอย่างไม่สามารถแก้ไขได้ตามลำพังประเทศใดประเทศหนึ่ง เรามีปัญหาข้ามชาติหน้าประเทศ ปัญหาการค้ามนุษย์ ปัญหาอะไรต่างๆ แรงงานอะไรต่างๆ ต้องอาศัยการร่วมกันนะคะ เพราะฉะนั้นทัศนคติของเราที่มีต่อเพื่อนบ้าน อาจจะต้องมีการปรับเพื่อให้เราสามารถที่จะอยู่ร่วมกันได้ ท้ายที่สุดก็อาจจะมองประเด็นว่า จริงๆ แล้วมิติเศรษฐกิจอย่างเดียว มันไม่น่าจะเป็นตัวนำไปอย่างเดียว โดยที่ทั้งมิติทางสังคม มิติทางวัฒนธรรมไว้นะคะ เพราะฉะนั้นเราอาจจะต้องเพิ่มแรง พลังตรงนี้ ที่จะช่วยกันดูแลนะคะว่ามิติทางเศรษฐกิจไม่สามารถที่จะแก้ปัญหามาของประเทศได้ มิติทางสังคม ทางวัฒนธรรมที่จะต้องดูแลช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ร่วมกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญนะคะ เพราะฉะนั้นก็ต้องฝากภาครัฐแหละว่าทำอะไร ที่จะส่งเสริมบทบาทของภาคประชาสังคม เรามองเห็นแต่ภาครัฐในขณะนี้ การที่จะก้าวเข้าสู่สังคมอาเซียน แต่ภาคประชาสังคมจะต้องเข้าไปมีบทบาทมากขึ้นนะคะ ทำอย่างไรที่จะมีการบูรณาการมิติหญิง ชาย ในกระบวนการนโยบายทางเศรษฐกิจโดยเฉพาะเลยนะคะ ที่จะต้องก้าวเข้าไปอยู่ตรงนี้เป็นสำคัญ ทำอย่างไรที่จะส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้หญิงในกระบวนการตัดสินใจ อันนี้หมายถึงในบริบทของอาเซียนนะคะ ทำอย่างไรถึงตรงนั้น เพราะเราคิดว่าผู้หญิงเป็นจักรที่ส่งที่สำคัญเลย ที่เอื้อให้ประชาคมอาเซียนมันก้าวไปได้อย่างยั่งยืน แล้วก็ป็นธรรมชาติแล้วที่อยู่ได้อย่างสมดุลนะคะ

คุณพรสม เปาปรามิทธิ์: ขอบพระคุณค่ะ พี่เมทินีก็ฉายภาพให้เราเห็นว่า (เสียงปรบมือ) ค่ะ ขอบคุณ ค่ะ ขอบคุณแทนพี่เม ให้เราเห็นภาพแล้วนะคะว่ามันมีสิ่งที่กำลังจะมากกระทบกับเรา แล้วก็เมื่อถ้าพี่เมพูดถึงรายได้ของคนสังคมโปร้นะคะ ถ้าบวกลบคุณหารไม่ผิคนะคะ เงินเดือนเฉลี่ยเขาตกเดือนละ ๕๐,๐๐๐ บาทนะ คะ รู้สึกเศร้าใจเล็กน้อยกับเงินเดือนข้าราชการ ประการที่สองนะคะ พูดถึงเรื่องการสำรวจความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน อันเดียวกับที่เขาถามเรื่องธงอาเซียนหรือเปล่า เพราะว่าพี่เขาถาม ไปสำรวจที่ไหนไม่ทราบนักศึกษาหรือเปล่า ถามว่ารู้จักธงอาเซียนไหม ปราบกฏว่าไม่รู้จักกันเยอะเลย แล้วก็บางคนคิดว่าธง

อาเซียนมันเป็นรูปมัดข้าว มันเป็นธงของประเทศใดประเทศหนึ่งของอาเซียนไม่รู้ว่ามันคือธงอาเซียน เพราะฉะนั้นอันนี้ก็แสดงว่าประเทศไทยเราเอง ไม่พร้อมมากๆ เลยนะคะ แล้วก็ในเรื่องภาษาอังกฤษอีก น่ากลัวเหมือนกัน

ทีนี้ท่านวิทยากรก็ได้พูดคุยไปครบทุกท่านแล้วนะคะ เหลือเวลาอีกนิดหน่อยนะคะ อยากจะให้โอกาสข้างล่าง ไม่ทราบว่ามีใครที่จะถามคำถามท่านวิทยากรนะคะ เราพูดกันไปทั้งหมด ๔ ประเด็นนะคะ แต่เหลือประเด็นให้ท่านถามในเรื่องของผู้หญิงกับสิ่งแวดล้อมและภัยพิบัติ เรื่องของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี แล้วก็เรื่องของการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนนะคะ หรืออาจจะมีความคิดเห็นอะไรที่อยากจะเสนอเอาไว้ ณ ทีนี้ เพราะว่าเราก็คงต้องเก็บไว้เป็นข้อมูลที่จะต้องทำงานร่วมกันต่อไปในอนาคตนะคะ ไม่ทราบว่าใครจะมีคำถามหรือว่าแบ่งปันอะไรใหม่คะ อยากกลับบ้านแล้วใช่ไหมคะ วันนี้อยู่ด้วยกันทั้งวันแล้วนะคะ ก็ไม่เป็นไรนะคะถ้ายังไม่ออก ทั้ง ๓ ท่าน ก็คงสามารถที่จะติดต่อกันได้ แต่อย่างไรก็ตาม ก่อนที่จะจบรายการในช่วงนี้ อยากจะให้แต่ละท่านปิดท้ายท่านละ ๑ นาที แล้วกันนะคะ อาจจะมีประเด็นอะไรที่ยังตกค้างอยู่หรือว่าอาจจะจะเป็นประเด็นที่เชื่อมกับวิทยากรที่ท่านอื่นได้พูดไปแล้วนะคะ คุณฉวยทราบว่ามีอะไรที่อยากจะเพิ่ม

คุณฉวย กาเหว่านาค: ขอบคุณค่ะท่านวิทยากร พอเราขึ้นมาอยู่บนเวทีนี้ เราจะรู้สึกว่ามันน้อยใจนะ เมื่อก่อนข้างล่างท่านวิทยากรบอกว่า พี่ฉวยเดียวคุย ๑๕ นาทีนะ เพื่อให้เวลากระชับ แต่เวลาที่พี่ฉวยคุย พี่ฉวยก็พยายามรักษาวลานะ ๑๕ นาที แต่พอทางท่านนักวิชาการคุยท่านวิทยากรไม่คุมเวลาเลย เพราะที่ฉวยมีประเด็นฝากหลายประเด็น ในส่วนของทางที่ ก็รู้สึกนะว่า มาบนเวทีวันนี้รู้สึกหลายรู้สึกนะคะ รู้สึกแรกก็คือ รู้สึกอิจฉาคุณเมทินี ต้องบอกรู้สึกอิจฉาเลย

ท่านบอกว่าท่านสูญเสียในเรื่องที่เกิดภัยพิบัติในพื้นที่ของท่าน ท่านเสียเป็น ๑๐ กว่าล้าน แต่ท่านได้รับการสนับสนุนคุ้ม ๑๐ กว่าล้าน ใหม่มาก ท่านได้รับการสนับสนุนในการประสานงาน ดิฉันศูนย์เรียนรู้ชุมชนบางปรอกคะ เป็นศูนย์เรียนรู้ที่คนทั่วประเทศมาร่วมเรียนเหมือนกัน สูญเสียถ้าหลักแสนก็คงหลักแสน อาจจะไม่มากสำหรับในกระเป๋างานบางคน แต่มันมากสำหรับกระเป๋าดิฉัน แต่ท่านเชื่อใหม่ว่าได้ ๕,๐๐๐ เหมือนกันกับการสูญเสียครั้งนี้ นี่ก็มันบ่งบอกให้รู้ถึงว่า คุณค่าของคน ส่วนของกรที่ขับเคลื่อน ส่วนขององค์กร ถ้าโอ.เค. องค์กรที่ใหญ่ หรือองค์กรที่มีความเหนียวแน่น มันก็สามารถที่จะสืบเนื่องในงบประมาณสามารถที่จะขับเคลื่อนงบประมาณจากส่วนไหนมาก็ได้ แต่องค์กรที่ยังเล็กๆ มีการทำงานต่อเนื่อง แต่ไม่สามารถที่จะขับเคลื่อนไปสู่ที่ภาวะไกลๆ ได้ มันทำให้รู้สึกน้อยใจเหมือนกัน

โยงมาถึงเรื่องกองทุนภัยพิบัติ อ่า กองทุนพัฒนาสตรี ดิฉันอยากจะบอกว่ากองทุนพัฒนาสตรี ถามว่ารัฐบาลทำมาหรือสร้างมาใหม่ ดีคะ มันสามารถที่จะทำให้สตรีเข้าถึงในกองทุนเหล่านี้ แต่กองทุนอันนี้ อยากจะบอกว่ามันเป็นกองทุนที่เกิดขึ้นมาทำให้คนในพื้นที่ทะเลาะกันหรือเปล่า ไม่ทราบว่าท่านดูหรือเปล่า อันนี้ มันมีองค์กร ๒ องค์กร ที่เกิดขึ้นมาในขณะที่องค์กรเดิม กลุ่มสตรีเดิมยังมีอยู่ แต่องค์กรนี้ก็ยังคงเกิดขึ้นอีก ๒ องค์กรนี้ ไม่ทราบว่ามันในพื้นที่ของแต่ละพื้นที่ถูกกันหรือเปล่า อันนี้คือข้อเสนอแนะนะคะ แต่ก็ไม่ได้ว่าอะไรเกิดขึ้น ๒ องค์กรนี้ แล้วเกิดขึ้นในเรื่องของมีองค์กรที่ขึ้นในเรื่องของงบประมาณกองทุน

แต่ดิฉันกำลังจะบอกว่า ณ จุดหนึ่งรู้สึกดีใจ ได้ขึ้นมาอยู่บนนี้ ได้บอกเล่าเก้าสิบ ในวันนี้จริงๆ แล้ว
อยากจะเสนอ แต่ดูแล้วมันจะไม่มีใครมารับข้อเสนอ อาจจะต้องเก็บข้อเสนอกลับบ้านไปอีก เพราะดิฉันมอง
ในโซฟาแล้วไม่มีคนรับข้อเสนอเลย อันนี้คือส่วนหนึ่งที่ดิฉันคิดว่า ข้อเสนอของดิฉันในวันนี้อาจจะเป็นกลุ่ม
ที่มันเล็กๆ และทำงานอยู่ในพื้นที่ แต่อยากจะมีส่วนร่วมในกองทุนเหมือนกัน สิ่งที่เราอยากจะบอกว่ากองทุน
เหล่านี้ที่ท่านตั้งขึ้นมาอย่างนี้ ถามว่าเราลงไปสมัครไหม เราก็ลงไปสมัครละ มันลำบากใครก็ตามมัน แต่มัน
สามารถขับเคลื่อนได้ใหม่กับตัวที่เราทำงานกันอยู่ งบประมาณที่ยังลงไป ถึงแม้ตอนนี้ยังไม่ถึงงบประมาณ
ลงไป แต่เค้าโครงการแล้ว เราดูแล้วเราไม่สามารถที่จะเอื้อมถึงเลย

ทำอย่างไรทางรัฐบาลจะมีนโยบายให้กับทางองค์กรของเราบ้างว่า เป็นแค่กลุ่มเล็กๆ แต่ก็สามารถที่จะ
เข้าไปขับเคลื่อนในงบประมาณสตรีได้ เป็นแค่กลุ่มการดำเนินงานภัยพิบัติ ในจังหวัด ในพื้นที่ ก็สามารถที่จะ
ดึงงบประมาณมาจัดการภัยพิบัติในพื้นที่ได้ อยากให้ท่านมองกลุ่มพวกเราเล็กๆ บ้าง อย่ามองข้อแตกต่าง
ให้กับระดับส่วนหนึ่งที่มีองค์กรรองรับ กับเครือข่ายที่ไม่มีองค์กรรองรับ แต่เขายังทำงานในพื้นที่อยู่ แล้วแถม
เขายังดูแลพื้นที่ได้ใกล้ชิดมากกว่า นี่เป็นส่วนหนึ่งที่ดิฉันอยากจะนำเสนอ นะคะ ไม่ทราบว่าจะใครจะรับไปนะคะ

ในส่วนของ ต้องบอกว่าในกลุ่มสตรีของเครือข่ายพวกเรา ในงบประมาณกองทุนที่จะลงไปสู่ เรา
อยากให้ถึงงบประมาณที่ยังไปที่กลุ่ม ที่เครือข่ายที่พวกเราจำเป็นต้องได้ พวกเราก็อยากจะพัฒนาศักยภาพ
เหมือนกัน พวกเราก็อยากจะขับเคลื่อนตัวนี้ให้มันรู้สึกว่ามีเตรียมพร้อมที่จะรับมือภัยพิบัติที่จะเกิดใน
ภาคหน้าเหมือนกัน ถามว่า ท่านบอกว่าในกฎระเบียบของกองทุนมันมีอื่นๆ ด้วย แต่อื่นๆ ถ้าเสียงเราเข้าไป
เสียงเดียว ไอ้อื่นๆ มันจะมาภัยพิบัติไหม นี่คือข้อหนึ่งที่เรายกอยากจะบอกว่า ถ้าเกิดเป็นไปได้อีกว่าอื่นๆ ไม่
เอาได้ใหม่ แต่มุ่งเน้นไปเลยว่างบประมาณของท่านเพื่อพัฒนาสตรีและบทบาทของการดำเนินการกิจกรรม
เรื่องภัยพิบัติ อันนี้คือส่วนหนึ่งที่เรายกจะทำ

เห็นด้วยกับคุณชัช ท่านอาจารย์นะคะ ว่าในส่วนของกองทุนมันเป็นงบประมาณของพวกเรา มันเป็น
งบประมาณสตรีเหมือนกัน มันเป็นไปได้ใหม่ที่ท่านแบ่งมาในเรื่องของการพัฒนาศักยภาพ ท่านแบ่งมาใน
เรื่องของการพัฒนากิจกรรมให้กับพวกเราชาวสตรีมากหน่อย หรือถ้าเป็นไปได้เราไม่ต้องออกกู่เลย ไม่ต้องให้
พวกผู้หญิงทั้งหมดมีภาระ รับผิดชอบเรื่องหนี้สิน อย่างเช่น กองทุนเงินล้าน ต่อไปถ้าเป็นไปได้ก็อยากจะเสนอ
เหมือนกันนะคะ ไม่มีใครรับก็ฝากไปด้วยแล้วกันนะคะ ขอบคุณมากค่ะ

คุณพรสม เปาปรามโทย์: ขอบคุณค่ะ ต้องขอโทษนะคะ ทำให้น้อยใจนะคะ ก็ให้โอกาสพูดตอนท้าย
เยอะที่สุดแล้วกันนะคะ เหลืออีก ๒ ท่าน พูดน้อยหน่อยแล้วกันนะคะ แต่ว่าอย่างไรก็ตามอีกเรื่องหนึ่งก็คือ เรา
ก็ยังเก็บข้อคำถามของท่านไว้ นะคะ ไม่ได้ทิ้งไปไหนนะคะ ถึงแม้ผู้ใหญ่ คือจริงๆ มันมีห้องคู่ขนานอยู่ก็คือ
ตอนนี้คือ เรื่องของกองทุนกำลังชี้แจงอยู่อีกห้องหนึ่งนะคะ แล้วก็อีกท่านหนึ่งก็ไปให้สัมภาษณ์ ชี้แจงยาวเลย
ค่ะ ขอเชิญพิธีดีดีกว่าค่ะ อย่างไม่ลืมนะคะ

ดร. กรวิภา วิลลสา: จริงๆ แล้วคิดว่าประเด็นที่คุยกันทั้ง ๔ ท่าน มันร้อยกันหมดด้วยกองทุนนะคะ
อย่างที่ท่านฉายเสนอ จริงๆ แล้วก็อยู่ในวัตถุประสงค์ของกองทุนอย่างที่บอกว่ามันอยู่ที่ว่าเวลาลงไปปฏิบัติ

เขาทำกันยังไง เพราะฉะนั้นเขาทำกันยังไง เขาขอให้คิดถึงว่าเป็นเรา เราต้องเข้าไป เราต้องเอาเพื่อนเราเข้าไป นะคะ คราวนี้กองทุนในขณะเดียวกันก็จะสามารถนำมาใช้เพื่อพัฒนาสิ่งข้อมูลที่คุณเมทินีนำเสนอ นะคะ เรามี ผู้หญิงที่ห้องไม่พร้อมสูงที่สุดคนในเอเชียใช้ไหมคะ พี่เม ตรงนั้นกองทุนเป็นภาระหน้าที่กองทุนนะคะ กองทุน พัฒนาสตรี คือพูดถึงเรื่องเงินกู้บอกได้เลยว่า ณ ขณะนี้ในชุมชนในหมู่บ้านมีประมาณ ๒๐ กองนะคะ เพราะฉะนั้นนี่ก็เป็นประเด็นที่ฝากรัฐบาลลองศึกษาคุณนะคะว่ากองทุนนี้จะนำมาพัฒนาสตรีจริงๆ จังๆ หรือเปล่า นะคะ ไม่ว่าจะ เป็นอัตราการห้องไม่พร้อมที่สูงที่สุดในเอเชีย อัตราการเรียนมหาวิทยาลัยของผู้หญิงจบ ๑๑ เปอร์เซนต์ หรือว่าเรียนอยู่ในระบบการศึกษาแค่ ๘ ปี อะไรเหล่านี้ นะคะ นี่จะต้องเอากองทุนนี้มาพัฒนา Indicators หรือว่าตัวชี้วัดเหล่านี้ให้ขึ้นมาให้ได้ ก็คิดว่าอย่างนั้น หรือว่าการเป็นผู้นำก็ตาม ก็เป็นภาระหน้าที่ กองทุนที่จะต้องพัฒนาผู้หญิงให้ขึ้นมาเป็นผู้นำนะคะ ขอขอบคุณค่ะ

ดร.เมทินี พงษ์เวช: ก็ไม่มีอะไรมากไปกว่าที่คิดว่าการมีส่วนร่วมของผู้หญิงสำคัญมากๆ เลยที่ จะต้องเข้าไปทุกเรื่อง แล้วก็ในระดับที่เราเองก็เข้าไปได้นะคะ แต่ว่าถ้าในเรื่องของอาเซียน คืออยากจะเรียนว่า นโยบายมันดูไกลตัว แต่จริงๆ มันกระทบเราอย่างมหาศาลในเรื่องของเศรษฐกิจนะคะ เพราะฉะนั้นถ้าเรา สามารถที่จะเข้าไปมีส่วนร่วม หรือเราต้องให้ภาครัฐนั้นแหละผลักดันผู้หญิงที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในเรื่องของ เศรษฐกิจ ในเรื่องของอะไรต่างๆ ก็น่าจะมีเยอะมากๆ ประเด็นของเราคือการมีส่วนร่วม และภาคประชาสังคมก็ ต้องคอยตรวจสอบติดตาม คอยร้องแรกแหกกระเชอเวลาที่เขาไม่ให้เราเข้าไปร่วมนะคะ

คุณพรสม เปาปราโมทย์: ก็วันนี้ได้รับทราบข้อมูลนะคะ ในประเด็นต่างๆ แต่ว่าก็ครอบคลุมอยู่ใน เรื่องของพลังผู้หญิงในการพัฒนาประเทศนะคะ ก็หวังว่าข้อมูลทั้งหลายท่านจะนำไปใช้ประโยชน์ได้ แล้วก็ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า ความร่วมมือของกลุ่มผู้หญิงนะคะในประเทศไทยของเราจะมีมากขึ้น แล้วก็ก็มีกองทุน พัฒนาบทบาทสตรีเป็นเครื่องมือในการทำงานร่วมกันนะคะ แล้วก็ที่สำคัญก็คือ ต้องเตรียมความพร้อมในการที่ เราจะก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนด้วย ก็ทั้งหลายทั้งปวง เรามองว่าต้นทุนความเข้มแข็งของผู้หญิงไทยก็มีอยู่ พอสมควรแล้ว แล้วก็ได้กลไกอื่นๆ เข้ามาช่วยหนุนเสริม ก็น่าจะทำให้พวกเรามีความเข้มแข็งพอที่จะเผชิญกับ สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตนี้ได้ นะคะ ก็คงเป็นในนามของสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวแล้วกัน ก็ คงขอขอบพระคุณนะคะท่านวิทยากรที่ร่วมอยู่บนเวทีทุกท่านนะคะ ทางคุณฉลวยนะคะ ซึ่งเป็นตัวแทนผู้หญิง ที่ทำงานในเรื่องสิ่งแวดล้อมและภัยพิบัติ ดร. กรวิภา ซึ่งมาเล่าให้เราฟังและวิเคราะห์ในเรื่องของการใช้ กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีในเรื่องที่เป็นประโยชน์ แล้วก็ ดร.เมทินี พงษ์เวช นะคะ ซึ่งมากระตุ้นให้เราตื่นตัว เพื่อรับกับสถานการณ์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในไม่ช้านี้ นะคะ แล้วก็ขอขอบพระคุณทุกท่านด้วยที่อยู่ร่วมกับ พวกเราจนถึงวันนี้ นะคะ ขอขอบพระคุณนะคะ ค่ะสวัสดิ์ค่ะ (เสียงปรบมือ)

พิธีกร: ค่ะ ในขณะนี้ก็ต้องขอขอบพระคุณผู้ที่เข้าร่วมเสวนาในหัวข้อ “พลังสตรี พลังพัฒนาประเทศ เป็นอย่างสูง” นะคะ ขอเสียงปรบมือให้กับคุณฉลวย กาเหว่านาคนะคะ เครือข่ายผู้หญิงกับการจัดการภัย พิบัติค่ะ คุณศิริพร ปัญญาเสนนะคะ กลับไปก่อนแล้ว นายกองค้การบริหารส่วนตำบลพิชัย อำเภอเมือง

จังหวัดลำปางนะคะ ดร. กรวิภา วัฒนาศนะคะ นักวิชาการประจำกรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และอีกหนึ่งท่านนะคะ ดร.เมทินี พงษ์เวช สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี รวมไปถึงท่านผู้ดำเนินรายการค่ะ คุณพรสม เปาปราโมทย์ เป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านสตรี สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว นั่นเองนะคะ ขอเสียงปรบมือให้กับทั้ง ๕ อีกครั้งด้วยค่ะ
